

KIRIKKALE

Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası

Kasım 2025

TGA
TÜRKİYE TURİZM
TANITIM VE GELİŞTİRME
AJANSI

KIRIKKALE

Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası

05 KASIM 2025

Katkıda Bulunanlar:

Prof. Dr. Bilgehan Gülcan
Doç. Dr. Halil Burak Sakal
Doç. Dr. Hakan Çetiner
Dr. Öğr. Üyesi Aylin Nalçacı İkiz

Sosyal ve Stratejik Çalışmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi Katkılarıyla Hazırlanmıştır.
Kapadokya Üniversitesi
50420 Mustafapaşa, Ürgüp, Nevşehir

Kapak görseli, Ahiler Kalkınma Ajansı'nın telif hakkı kapsamında olup ajansın yazılı izniyle bu yayında kullanılmıştır.

İÇERİK

1. GİRİŞ	1
2. Küresel Turizmin Analizi ve Hedefler	2
3. Türkiye Turizminin Analizi ve Ulusal Hedefler	2
4. Kırıkkale Turizm Analizi	3
4.1. İLİN ZİYARETÇİ ANALİZİ VE HEDEFİ	3
4.2. İLİN TURİZM GELİR ANALİZİ VE HEDEFİ	4
4.3. İLİN KONAKLAMA ANALİZİ VE HEDEFİ	4
4.4. İLİN MEVSİMSELLİK DURUM ANALİZİ	5
4.5. İLİN TURİZM TÜRLERİ ANALİZİ	6
5. Destinasyon Risk Analizi	7
6. Rekabet Analizi ve Rekabet Gücünü Artırma	8
7. Sürdürülebilir Turizm Uygulamalarını Geliştirme	8
8. Gastronomi Kaynaklarını Etkin Kullanma	9
9. Dijitalleşme ve Akıllı Turizm Uygulamalarını Etkili Kullanma	10
10. Tematik Rotalar Geliştirme	10
11. Kent Peyzajını Düzenleme ve Rekreatif Alanları Artırma	12
12. Deneyimsel Turizm Uygulamalarını Artırma	13
13. Nitelikli Hediyelik Eşya Envanterini Geliştirme	14
14. Kırıkkale Turizminde Müze Altyapısını Geliştirme ve Kültürel Mirası Görünür Kılma	14
15. Kırıkkale'nin Ankara Çıkışlı Günöbirlik Turizm Rotalarına Entegrasyonunu Sağlama	15
16. Hasandede Peribacaları'nın Çevre Düzenlemesini Yapma ve Turistik Cazibesini Artırma	15
17. Kırıkkale Mutfak Merkezi ile Gastronomi Turizmini Geliştirme	16
18. Büklükale Arkeolojik Kazı Alanı'nın Turistik Cazibesini Artırma	16
19. Fuar ve Konferans Alanı Oluşturma	17
20. Elmalı Mozaiklerinde Arkeolojik Çalışmaları Genişletme	17
21. Obaköy'ün Rehabilitasyonunu Sağlama ve Turistik Çekim Gücünü Artırma	18
22. Abdallık Geleneğini Sürdürülebilir Turizm Unsuru Hâline Getirme	18
23. Delice Doğal Kaynak Tuzunu Kırıkkale'nin Turistik Cazibesi Olarak Değerlendirme	19
24. MKE'de Üretilen Silahları Deneyimsel Turizm Unsuruna Dönüştürme	19

<u>25.</u>	<u>Üniversite-Şehir İş Birliği ile Kent Turizmini Canlandırma</u>	<u>19</u>
<u>26.</u>	<u>Etkili Bir Turizm Yönetimi Oluşturma ve Tanıtımda Bütünleşik Yaklaşımı Benimseme</u>	<u>20</u>

1. GİRİŞ

Kırıkkale, Türkiye'nin İç Anadolu Bölgesi'nde yer alan, sanayi kimliği, tarihî dokusu ve doğal güzellikleriyle öne çıkan bir kenttir. Tarihi, Hitit, Frig, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerine uzanır. Ceritkale Kaya Mezarları, Ballı Camii, Haydar Sultan Türbesi, Silah Sanayi Müzesi ve Kaletepe Höyüğü başlıca tarihî yapılarıdır. Keskin Yaylaları, Kızılırmak Havzası, Karakeçili Ormanları ve Hasandede Mesire Alanı doğal çeşitliliği yansıtır. Kızılırmak kıyıları, yürüyüş, kamp ve balıkçılık gibi etkinlikler için elverişlidir. Halk müziği, âşıklık geleneği ve el sanatları kentin kültürel kimliğini oluşturur. Etlü bulgur pilavı, madımak ve sac böreği öne çıkan lezzetlerdendir. Kırıkkale, kültür, doğa, kırsal, gastronomi ve sanayi turizmi alanlarında gelişme potansiyeline sahiptir. Kızılırmak, silah sanayi mirası ve âşıklık geleneği kentin simgelerindedir.

Kırıkkale Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası, ilin doğal ve kültürel kaynak potansiyeli başta olmak üzere, diğer kaynakları da hesaba katılarak öncelikle doğa turizmi, kültür turizmi, gastronomi turizmi, kırsal turizm ve sanayi turizmi gibi turizm türlerinde Türkiye turizminde marka değeri yaratma potansiyeli olan Kırıkkale'ye yönelik özet ve odaklı bir yaklaşımla hazırlanmıştır. Yol Haritası, COVID-19 salgını sürecinde ortaya çıkan, yeni turizm eğilimleri dikkate alınarak güncellenen Türkiye Turizm Ana Planı kapsamında ortaya konan amaç ve hedeflerle uyumlu biçimde hazırlanmış ve Kırıkkale'nin turizmde kısa ve orta vadede hızlı sonuç alınabilecek öncelikli başlıkları ortaya koymayı amaç edinmiştir.

Kırıkkale; 2024 yılında yaklaşık 2 bin yabancı, 56 bin yerli olmak üzere yaklaşık toplam 58 bin turisti konaklama tesislerinde ağırlamıştır. Bu faaliyetle elde edilen gelir ise yabancı turist için yaklaşık 299 bin ABD doları, yerli turist için 11 milyon ABD doları olmak üzere yaklaşık toplam 11,3 milyon ABD dolarıdır. Aynı yılda ortalama geceleme 1,21 gün olarak gerçekleşirken, ortalama tesis doluluk oranı ise yüzde 27,6 olarak hesaplanmıştır. Söz konusu veriler, ilin potansiyeli göz önüne alındığında Kırıkkale'nin Türkiye turizmine katkısının daha fazla artırılabilirliğini göstermektedir.

Kırıkkale Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası kapsamında ilin tesise geliste 2029 yılı turist sayısı hedefi, yabancı turist için yaklaşık 3 bin kişi ve yerli turist için 87 bin kişi olmak üzere toplamda yaklaşık 90 bin kişi; turizm geliri hedefi ise yabancı turist için yaklaşık 690 bin ABD doları ve yerli turist için 20 milyon ABD doları olmak üzere toplamda yaklaşık 20,6 milyon ABD doları olarak tespit edilmiştir. Bu hedeflere ulaşabilmesine destek olacak ve kısa ve orta vadede sonuçlanabilecek eylem önerileri, *Kırıkkale Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası*'nda ortaya konmuştur.

Bir destinasyonun turistik cazibesini koruyarak turizm gelirlerini sürdürebilmesi ve artırabilmesi, turizm kaynakları ve bu kaynakları turizm ürünü olarak sunmadaki gücüne bağlıdır. Günümüzde turizmdeki rekabet gücü gelen ziyaretçi sayısı, gelir, yatak kapasitesi, lüks otellerin sayısı gibi nicel veriler yanında yerine konamayacak doğal, beşerî ve kültürel kaynakların sürdürülebilir yönetimi ve risklere karşı dayanıklılığı ile ölçülmektedir. Buradan hareketle, *Kırıkkale Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası*, sürdürülebilirlik ve dayanıklılık kavramları ilke ve yaklaşımı ile hazırlanmıştır.

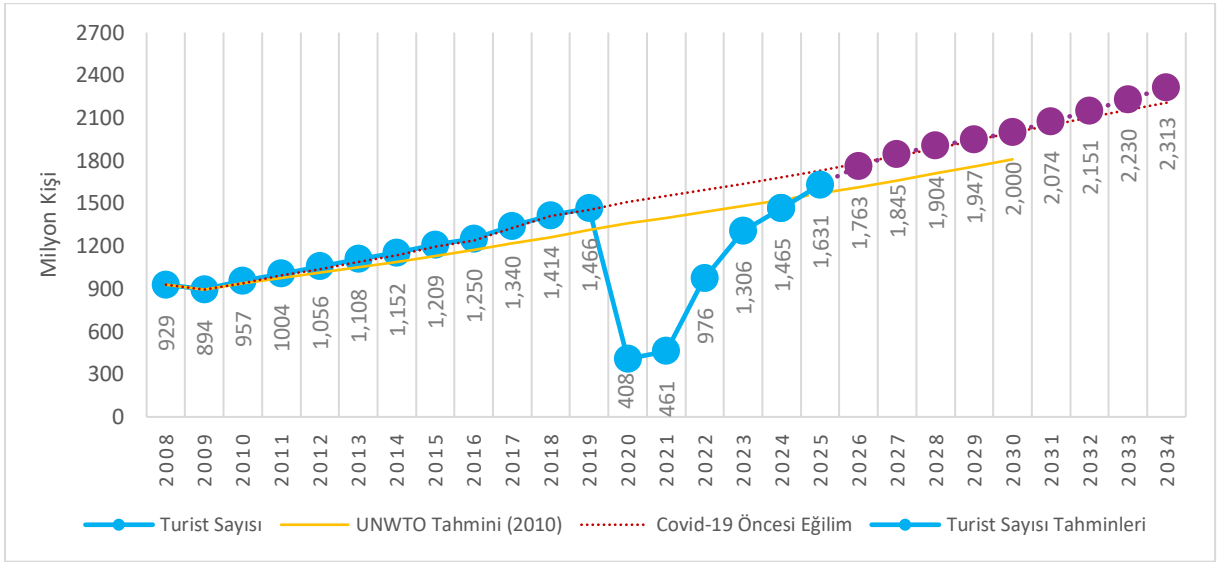
Yol Haritası hazırlık sürecinde Kırıkkale İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulu paydaşları ile 23.10.2025 tarihinde çevrim içi arama konferansı gerçekleştirilmiş ve ile özel, öncelikli geliştirme başlıkları ortaya çıkarılmıştır. Ayrıca İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne dağıtımı yapılan ve önceden hazırlanmış İl Politika Tespit Formu ve İl Risk Analiz Anketi olmak üzere iki adet anket formu da il paydaşlarına elektronik ortamda iletilmiş ve sonuçları analiz edilerek metne eklenmiştir. Bu kapsamda *Kırıkkale Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası*, ilin destinasyon yönetim sorumluluğunu

üstlenen Kırıkkale İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulu için sürdürülebilir, rekabetçi ve gelir etkisi yüksek turizm gelişimini destekleyen başlıklarla kısa vadeli bir eylem rehberi niteliğindedir.

2. Küresel Turizmin Analizi ve Hedefler

2019 yılında dünya genelindeki turist sayısı, 1,47 milyar kişi ve 1,49 trilyon ABD doları ile rekor düzeye ulaşmıştır. Ancak 2020-2021 yıllarında yaşanan COVID-19 salgını, turizm faaliyetlerini dünya çapında durma noktasına getirmiştir. Salgın sonrası dönemde küresel turizm hacminin 2019 yılı seviyelerine dönmesinin ancak 2025 yılı içerisinde gerçekleşmesi beklenmektedir (Şekil 2.1.).

Mayıs 2025 tarihli uluslararası istatistikler, 2024 yılında uluslararası turizm faaliyetlerine toplam 1 milyar 465 milyon kişinin katıldığını, aynı yıldaki uluslararası turizm gelirlerinin ise 1 trilyon 731 milyar ABD dolarına ulaştığını göstermektedir. Buna göre 2024 yılında uluslararası turist sayısında bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 12,2 artış gerçekleşirken Avrupa kıtasının uluslararası turizmdeki toplam pazar payı, yüzde 51,6; Türkiye'nin uluslararası turist sayısından aldığı pay yüzde 4,25 ve uluslararası turizm gelirinden aldığı pay ise yüzde 3,53 olarak gerçekleşmiştir.

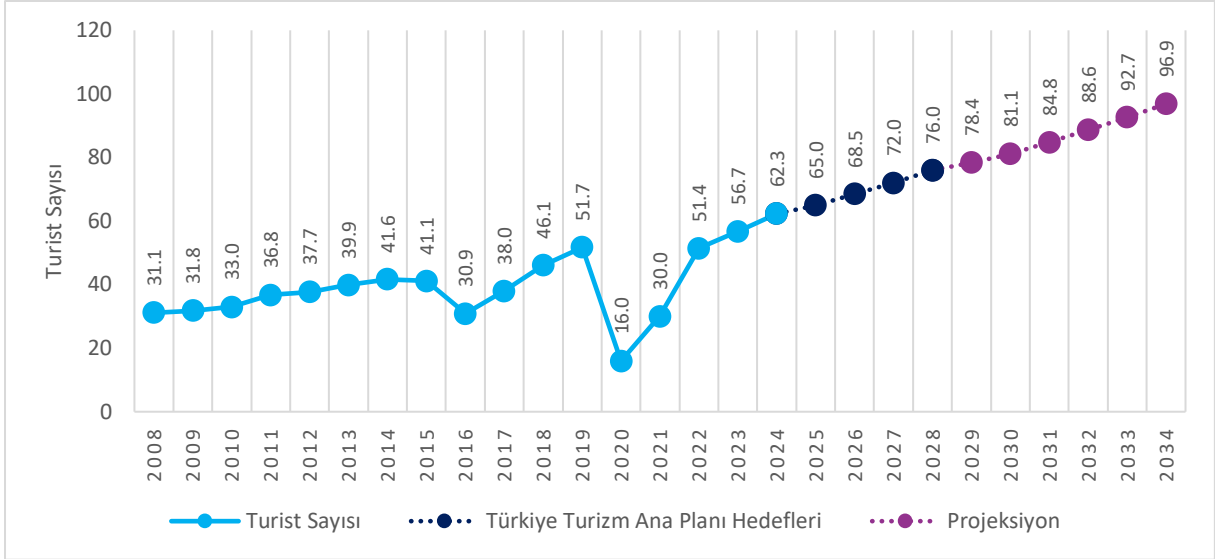
Şekil 2.1. Küresel turist sayıları (milyon kişi): gerçekleştirmeler ve tahminler

Kaynak: UN Tourism Mayıs 2025; T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. Tahminler 2025 yılından başlamakta olup tahminler yapılırken UN Tourism verileri, Avrupa Seyahat Komisyonu öngörülleri ve uluslararası kuruluşların dünya ekonomisine yönelik büyüme beklentileri esas alınmıştır. 2028-2034 dönemi için Kapadokya Üniversitesi tarafından yapılan tahminler kullanılmıştır.

3. Türkiye Turizminin Analizi ve Ulusal Hedefler

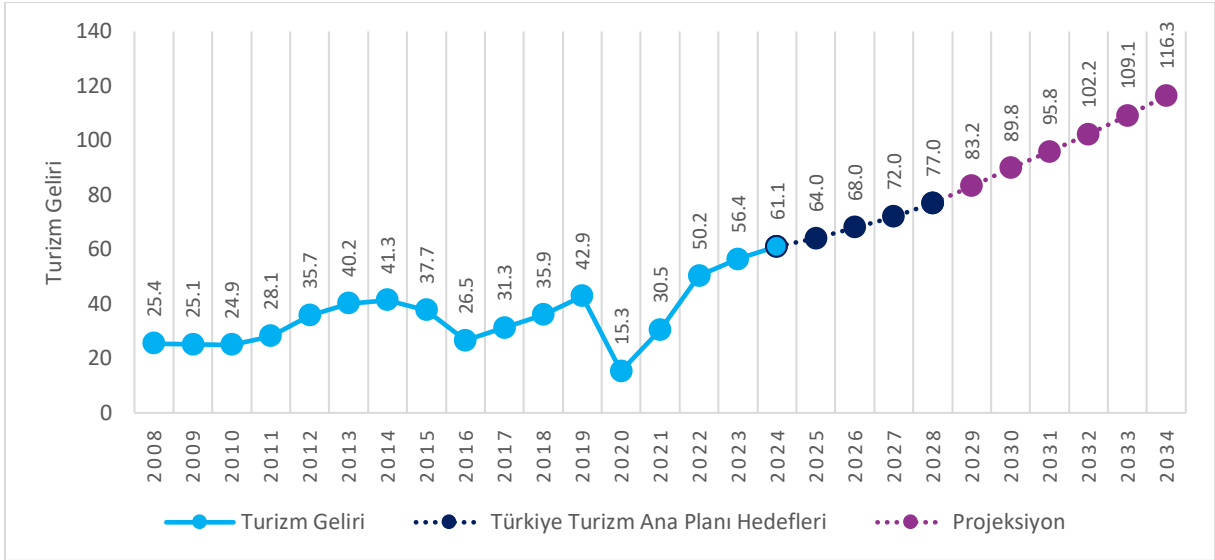
Önemli bir küresel turizm ülkesi olan Türkiye'de, turizm sektörünün gayri safi yurt içi hasılasına doğrudan ve dolaylı katkısı, uzun yıllar ortalamasına göre yaklaşık yüzde 11 seviyesindedir. COVID-19 salgını sonrası TGA tarafından yapılan etkili tanıtım, Güvenli Turizm sertifika uygulaması ve Türkiye Sürdürülebilir Turizm Programı gibi yaratıcı politikalarla fark yaratan Türk turizmi, "V" çıkışı yakalayarak hızla toparlanmış ve 2023 yılı itibarıyla rekor düzeydeki rakamlara ulaşmıştır. 2024 yılında ise Türkiye; yaklaşık toplam 62,3 milyon turist sayısına ve 61,1 milyar ABD doları gelire ulaşmıştır (Şekil 3.1. ve Şekil 3.2.).

Uyguladığı turizm stratejisi ve yenilikçi politikalar ile yakaladığı büyüme ivmesini devam ettirmeyi amaçlayan Türkiye, 2028 yılında toplam 76 milyon turisti ağırlamayı ve turizmden toplam 77 milyar ABD doları gelir elde etmeyi hedeflemektedir.

Şekil 3.1. Türkiye'nin yıllık ziyaretçi sayıları (milyon kişi): gerçekleştirmeler ve hedefler

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kapadokya Üniversitesi. Hedefler 2025 yılından başlamaktadır.

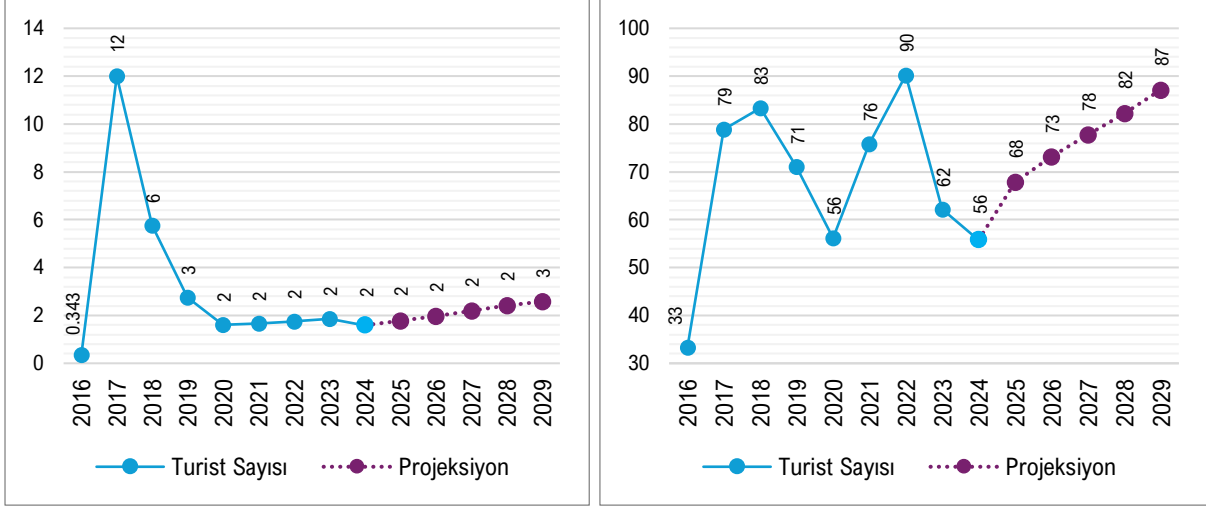
Şekil 3.2. Türkiye'nin turizm geliri (milyar ABD doları): gerçekleştirmeler ve hedefler

Kaynak: TÜİK, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kapadokya Üniversitesi. Hedefler 2025 yılından başlamaktadır.

4. Kırıkkale Turizm Analizi

4.1. İlin Ziyaretçi Analizi ve Hedefi

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı konaklama istatistiklerine göre 2024 yılında Kırıkkale; yaklaşık 2 bin yabancı, 56 bin yerli olmak üzere yaklaşık toplam 58 bin turisti konaklama tesislerinde ağırlamıştır. Aynı yılda ortalama geceleme 1,21 gün olarak gerçekleşirken ortalama tesis doluluk oranı ise yüzde 27,6 olarak hesaplanmıştır. İlin 2029 yılı hedefi, yabancı turist için yaklaşık 3 bin kişi ve yerli turist için yaklaşık 87 bin kişi olmak üzere toplamda yaklaşık 90 bin kişi olarak hesaplanmıştır (Şekil 4.1.1.).

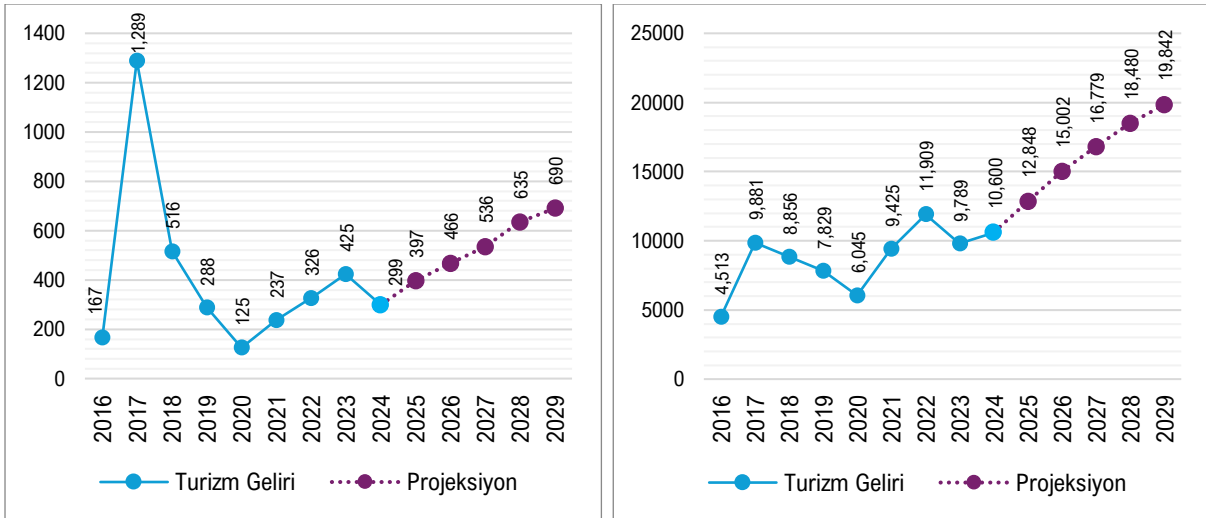

Şekil 4.1.1. Kırıkkale'nin ağırladığı yabancı (sol) ve yerli (sağ) turist sayısı ve tahminler (bin kişi)
Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.

4.2. İlin Turizm Gelir Analizi ve Hedefi

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan turizm istatistikleri temel alınarak yapılan hesaplamalar, Kırıkkale'nin 2024 yılında yabancı turistlerden yaklaşık 299 bin ABD doları, yerli turistlerden yaklaşık 11 milyon ABD doları gelir elde ederek turizmden bir yıl içinde yaklaşık olarak toplam 11 milyon ABD doları gelir elde ettiğini göstermektedir (Şekil 4.2.1.).

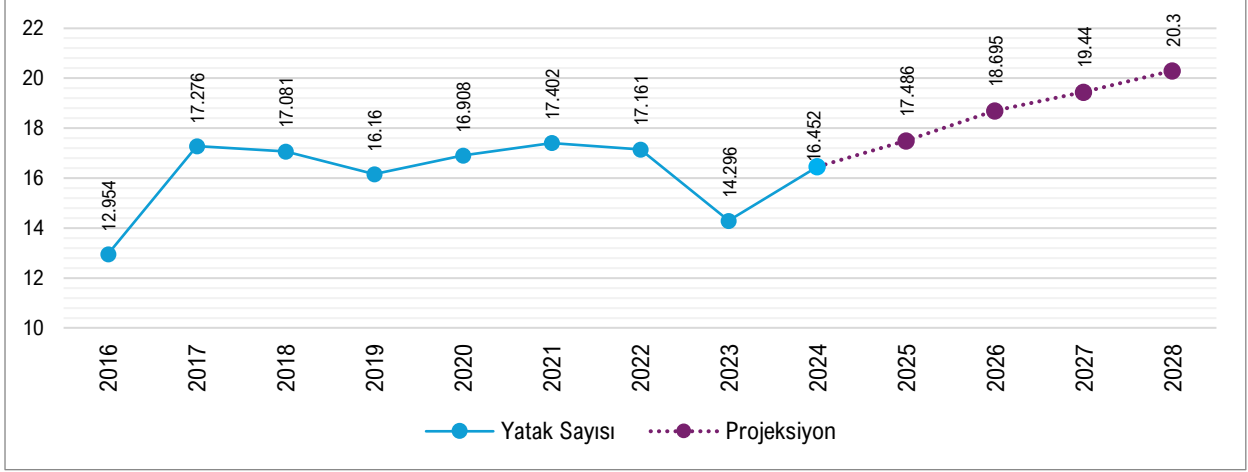
Turizm gelirlerinde Kırıkkale, 2029 yılı itibarıyla yabancı turistlerden yaklaşık 690 bin ABD doları, yerli turistlerden ise 19 milyon ABD doları olmak üzere toplamda yaklaşık 19,8 milyon ABD doları gelir elde etme potansiyeline sahiptir.

Şekil 4.2.1. Kırıkkale'nin yabancı (sol) ve yerli (sağ) turistlerden turizm geliri ve tahminler (bin ABD doları)
Kaynak: TÜİK, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kapadokya Üniversitesi.

4.3. İlin Konaklama Analizi ve Hedefi

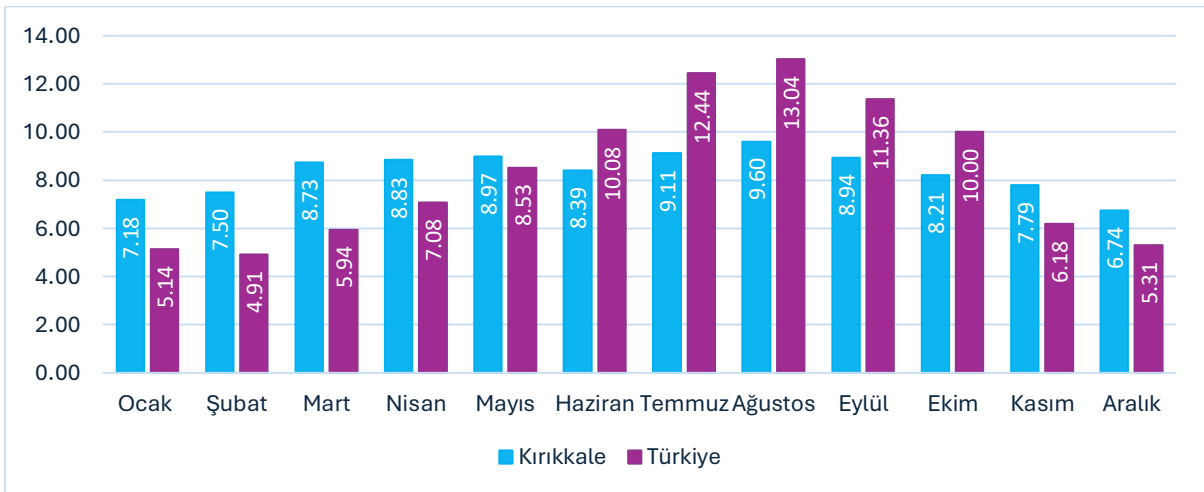
Kırıkkale'de 2024 yılı itibarıyla toplam 5 adet konaklama tesisi bulunmaktadır. Konaklama tesislerinin toplam yatak kapasitesi ise 16.452'dir. Tesis doluluk oranı yüzde 27,6 ve ortalama geceleme 1,21'dir. İlin mevcut istatistikleri incelendiğinde, mevcut ivmenin devam etmesi koşuluyla 2028 yılında yatak kapasitesinde yaklaşık yüzde 23,4'lük bir artış göstereceği öngörülmektedir (Şekil 4.3.1.).

Şekil 4.3.1. Kırıkkale'nin yatak kapasitesi ve tahminler
Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.

4.4. İlin Mevsimsellik Durum Analizi

Turizmin 12 aya yayılma hedefi, turizm arz kaynaklarının etkin kullanımı ve etkili tanıtım çabalarıyla doğrudan ilişkilidir. Bu hedef, Türkiye Turizmi Ana Planı'nda üzerinde önemle durulan bir başlıktır. Türkiye turizmi ile Kırıkkale turizminin mevsimsellik analizi Şekil 4.4.1.'de karşılaştırmalı olarak görülmektedir. Buradan, Türkiye ile Kırıkkale'nin mevsimsellik dağılımında farklılıklar olduğu anlaşılmaktadır. Diğer taraftan Ocak, Şubat, Mart, Nisan, Mayıs, Kasım ve Aralık ayları arasında Kırıkkale'deki tesise gelişlerin Türkiye ortalamasının üstünde seyrettiği dikkati çekmektedir. Diğer aylarda Kırıkkale'deki tesise gelişler, Türkiye ortalamasının altındadır. Kırıkkale'nin bazı aylarda Türkiye ortalamasının altında olmasının ildeki mevsim şartlarına ve mevcut turizm türlerine bağlı olduğu düşünülmektedir. Kırıkkale ve Türkiye genelindeki mevsimsel turizm trendlerinin, turizm sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin ve turizm planlamacılarının pazarlama stratejilerini ve işletme planlarını belirlediği düşünüldüğünde, destinasyonların mevsimsel faktörleri dikkate almaları önem arz etmektedir. Dolayısıyla ildeki turizm hareketliliğinin ve buna bağlı oluşacak talebin yıl içine dengeli yayılması için ildeki turizm türlerinin çeşitlendirilmesi ve bazı turizm türü başlıklarındaki etkililiğin artırılması gerekmektedir.

Şekil 4.4.1. Türkiye ve Kırıkkale karşılaştırmalı mevsimsellik durumu

Not: Veriler, destinasyondaki yıllık toplam konaklama sayısının yüzdesel dağılımı olarak verilmiştir. Hesaplama yapılırken normal eğilim dışında değerlendirilen salgın dönemi çıkarılmış; 2017, 2018, 2019, 2022, 2023 ve 2024 yıllarına ait yerli ve yabancı turistlerin toplam tesise geliş verileri esas alınmıştır.

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.

4.5. İlin Turizm Türleri Analizi

Kırıkkale'nin sahip olduğu doğal, kültürel, tarihî ve turistik unsurlar değerlendirildiğinde, Kırıkkale'de geliştirilebilecek ve ilin gelişimine katkı sağlayabilecek turizm türleri birkaç başlıkta sıralanabilir:

Kültür Turizmi: Kırıkkale, köklü bir kültürel mirasa sahiptir. Keskin ve Sulakyurt ilçelerinde Bizans, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerine ait yerleşim izleri, höyükler ve arkeolojik alanlar bulunur. İl genelinde 150'nin üzerinde tescilli kültürel miras eseri vardır; bunlar arasında tarihî camiler, köprüler, çeşmeler ve geleneksel evler yer alır. Ayrıca ilde geleneksel yorgan sanatı, dokumacılık ve örücülük sanatlarına ait ürünler bulunmaktadır. Bunların en bilineni, Karakeçili halı ve kilimleridir. Özellikle Keskin ilçesi hem Osmanlı Dönemi eserleriyle hem de halk kültürüyle öne çıkar. Burada bulunan geleneksel Keskin Evleri, Ceritkale Kaya Mezarları, Sulu Mağara, türbeler ve eski pazar yerleri ziyaretçilerin ilgisini çeken, doğal ve tarihî değerlerdir. Keskin, sanat anlamında da önemli bir merkezdir. Kralların Ressamı olarak tanınan Rahmi Pehlivanlı'nın eserlerinin sergilendiği müze ve Abdallık geleneğinin önemli isimlerinden Hacı Taşan'ın adıyla bir kültür merkezi (Taş Mektep) bulunmaktadır.

Kırıkkale'de çok sayıda dinî yapı bulunur. Özellikle Hasan Dede Camii ve Türbesi, Şeyh Şamil Türbesi, Koçu Baba Camii ve Türbesi yerli ziyaretçilerin ilgisini çeker. Bu yapılar, ilin manevi mirasını temsil eder ve yıl içinde yapılan ziyaretlerle inanç turizmini canlı tutar.

Doğa Turizmi: Doğa turizmi, Kırıkkale'nin güçlü turizm potansiyelleri arasında yer almaktadır. Şehrin coğrafi yapısı, özellikle Yahşihan, Keskin, Bahşılı ve Delice ilçelerinde bulunan Hodar, Bedesten ve Azgın yaylaları ile ön plana çıkar. Bu yaylalar temiz havası, yeşil alanları, 1200-1600 metre arasında değişen rakımları ve huzurlu ortamları ile doğa yürüyüşleri, kampçılık ve fotoğrafçılık için uygundur.

Kırıkkale'nin Bahşılı ilçesi Karaahmetli beldesinde bulunan Karaahmetli Tabiat Parkı, eski adı Celal Bayar Piknik Alanı olan millet bahçesi ve Karakeçili ilçesinde bulunan tarihî Çeşnigir Köprüsü ve çevresi doğa turizmine oldukça elverişli alanlardır.

İlin en önemli akarsuyu olan Kızılırmak'ın geçtiği nehir kenarı, yürüyüş parkurları, mesire alanları ve bisiklet yolları da doğa turizmine destek sağlar. Havaların ısınmaya başlamasıyla halkın tercih ettiği bu alanlar, günübirlik rekreasyon turizmine de zemin oluşturur. Kırıkkale, özellikle hafta sonları şehir stresinden kaçmak ve doğa ile iç içe olmak isteyenler için oldukça elverişlidir.

Kızılırmak boyunca yer alan Bahşılı ve Merkez ilçesindeki rekreasyon alanları, yürüyüş, piknik, kamp ve doğa sporlarına uygundur. Son yıllarda Kızılırmak kenarında yapılan peyzaj ve mesire düzenlemeleri ile nehir kıyısı turizme kazandırılmaya başlamıştır. Bu alanlarda tekne turları, bisiklet yolları ve seyir terasları geliştirilerek yerel halkın yanı sıra çevre illerden gelen ziyaretçilerin ilgisi çekilmektedir. Böylece doğa turizmi ile şehir içi rekreasyon faaliyetleri birleşmektedir.

Kırsal Turizm: Bahşeyh, Delice Çelebi ilçeleri, otantik köy yaşamını koruyan yerleşimlerdir. Buralarda geleneksel tarım yöntemleri, el sanatları ve yerel mutfak kültürü hâlen yaşatılmaktadır. Karakeçili ilçesinde düzenlenen Türkmen Şenlikleri hem kültür turizmini hem de yöresel tanııtma katkı sağladığı için önemli bir etkinliktir. Ayrıca bölgedeki organik ürünler, yerel mutfak ve geleneksel el sanatlarıyla tarım turizmi potansiyeli de dikkat çekmektedir.

Etkinlik ve Kongre Turizmi: Kırıkkale'nin kültür yaşamında şenlik ve festivaller önemli bir yer tutar. Karakeçili Türkmen Şenlikleri, yayla festivalleri, Kalefest, Bahşılı Gastronomi Festivali hem iç turizmi canlandırmakta hem de kentin kültürünü tanıtmaktadır. Bu etkinlikler sayesinde

ziyaretçiler, yöresel kıyafetleri ve müzikleri, el sanatlarını ve halk oyunlarını tanıma fırsatı bulur. Ayrıca yerel lezzetlerin sunulduğu pazarlar da gastronomi turizmine katkı sağlar.

Kırıkkale Üniversitesinin varlığı, akademik etkinlikler ve öğrenci hareketliliği açısından bir avantaj oluşturur. Kongre, sempozyum vb. bilimsel organizasyonlar aracılığı ile kongre turizmi potansiyeli oluşmuştur. Ayrıca Kırıkkale, Cumhuriyet Dönemi'nden bu yana Türkiye'nin en önemli savunma ve silah üretim merkezlerinden biridir. Makine ve Kimya Endüstrisi kurumunun (MKE) varlığı, kente "savunma sanayi kenti" kimliği kazandırmıştır. Bu köklü sanayi geçmişi, Kırıkkale'yi sadece üretim açısından değil, aynı zamanda bilimsel, teknik ve akademik buluşmaların yapılabileceği bir merkez hâline getirme potansiyeline sahiptir. Bu yönüyle Kırıkkale, savunma teknolojileri, yerli üretim çalışmaları vb. temalarla kongre turizmi için özgün bir marka kimliği geliştirebilir.

5. Destinasyon Risk Analizi

	Olasılık					Şiddet					Skor
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Küresel Riskler											
Ukrayna-Rusya Savaşı					X			X			15
Arap Ülkeleri ile İsrail Arasında Çatışma			X					X			9
ABD-İran Gerilimi			X					X			9
ABD'nin Farklı Ülke ve Bölgelerle Ticaret Anlaşmazlıkları			X				X				6
Küresel Ekonomide Enflasyon Artışı					X			X			15
Küresel Ekonomide Durgunluk			X						X		12
Yeni Bir Salgın Hastalık			X							X	15
Gıdaya Erişim Zorluğu/Kıtlık		X					X				4
İklim Değişikliğinin Olumsuz Etkileri					X					X	25
Doğal Kaynak Krizleri (Su/Enerji Kaynakları)			X					X			9
Biyçeşitlilik Kaybı ve Ekosistem Çöküşü		X						X			6
Büyük Ölçekli Gönülsüz Göç			X					X			9
Yaygın Siber Suç ve Siber Güvensizlik				X				X			12
Ülkesel Riskler											
Doğal Afetler					X					X	25
Yeni Bir Salgın Hastalık			X						X		12
İklim Değişikliği					X					X	25
Yangın				X					X		16
Doğal Kaynak Krizleri (Su/Enerji Kaynakları)			X					X			9
Bölgesel Savaş ve Terör Riski		X								X	10
Siber Güvenlik Açıkları				X					X		16
Turiste Yönelik Seyahat Güvenliği/Asayiş Sorunları			X					X			9
Enflasyon Artışı			X						X		12
Rakip Ülkelerin Türkiye'ye Yönelik Olumsuz Söylemleri			X				X				6
Yerel Riskler											
Terör Riski	X						X				2
Sağlık (Hasta Tedavisi, Acil Müdahale)		X					X				4
Nitelikli Personel İstihdamı			X					X			9
Dolandırıcılık		X					X				4
Yerel Halkın Turizm Faaliyetlerine Uyum Sorunu			X					X			9
Aşırı Turizm Talebi	X						X				2
Çevre Kirliliği ve Temiz Su Kaynaklarının Azalması			X					X			9
Radikal Akımlar	X						X				2
Deprem Riski		X						X			6
Yapı Güvenliği		X						X			6
Heyelan/Kaya Düşmesi/Çığ		X					X				4
Doğal Güzelliğin Yok Olması ve Çarpık Yapılaşma			X					X			9
Tek Pazara Bağımlılık			X				X				6
Kaçak Göçmenler			X					X			9
Güvensiz Şehir Algısı		X						X			6

Somut Kültürel Mirasın Tahribatı		X						X				6
Endemik Türlerin Yok Olma Tehlikesi		X						X				4
Katı Atık Bertaraf ve Su Arıtma Problemi			X					X				9
Sel/Taşkın/Su Baskını			X					X				6
İklim Kaynaklı İkincil Afetler (Dolu/Fırtına)		X						X				4
Yangın			X					X				6
Meteorolojik ve İklim Değişikliği Kaynaklı Afetler			X					X				6
Kuraklık			X					X				9
Endüstriyel ve Teknolojik Kazalar			X						X			12
Maden Kazası		X						X				4
Turizm Altyapı ve Konaklama Hizmeti Yetersizliği Riski			X					X				9

Risk Skoruması ve Risk Puanı Sonucu

		Şiddeti					RİSK SKORU	EYLEM
		Çok Ciddi 5	Ciddi 4	Orta 3	Hafif 2	Çok Hafif 1		
Olasılık	Çok Yüksek 5	Yüksek 25	Yüksek 20	Yüksek 15	Orta 10	Düşük 5	25, 20, 16, 15	KABUL EDİLEMEZ RİSK: Bu risklerle ilgili hemen çalışma yapılmalıdır.
	Yüksek 4	Yüksek 20	Yüksek 16	Orta 12	Orta 8	Düşük 4		
	Orta 3	Yüksek 15	Orta 12	Orta 9	Düşük 6	Düşük 3	12, 10, 9, 8	DIKKATE DEĞER RİSK: Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale edilmelidir.
	Düşük 2	Orta 10	Orta 8	Düşük 6	Düşük 4	Düşük 2		
	Çok Düşük 1	Düşük 5	Düşük 4	Düşük 3	Düşük 2	Düşük 1	6, 5, 4, 3, 2, 1	KABUL EDİLEBİLİR RİSK: Acil tedbir gerektirmeyebilir. Orta vadede çalışma yapılmalıdır.

6. Rekabet Analizi ve Rekabet Gücünü Artırma

Kırıkkale; Ankara, Kırşehir, Nevşehir ve Kayseri gibi güçlü turizm kimliğine sahip illerle aynı bölgede yer alır. Bu durum, bir yandan bölgesel iş birliği fırsatları yaratırken diğer yandan turizm rekabetini de artırır. Kırıkkale, söz edilen illere göre turizm çeşitliliği ve tanıtım açısından oldukça geridedir ancak coğrafi konum, ulaşım ağı, sanayi mirası ve doğa varlıkları ile güçlü bir potansiyele sahiptir. Kırıkkale, bu illerle doğrudan rekabet etmek yerine, bu iller ile tamamlayıcı ve özgün bir kimlik geliştirirse çevresindeki turizm merkezlerinden beslenebilir. Bu doğrultuda, Ankara'nın teknolojik, Kırşehir'in manevi, Nevşehir'in kültürel, Kayseri'nin ticari ve gastronomik yönünü Kırıkkale'nin doğa ve savunma sanayi kimliğiyle birleştirmek, ilin sürdürülebilir turizm rekabet gücüne katkı sağlayabilir. Buna yönelik olarak bu illere gelen ziyaretçiler için Kırıkkale'ye günübirlik doğa ve sanayi turları düzenlenebilir ve "İç Anadolu Kültür ve Doğa Rotası" oluşturulabilir. Özellikle Ankara ile yakınlığı göz önüne alındığında Kırıkkale için bir "uydu destinasyon" rolü öngörülebilir. Bu sayede Kırıkkale, Ankara'nın turizm akışından pay alabilir ve savunma sanayi ve doğa turizm merkezi kimliğiyle bölgesel bir marka hâline gelebilir.

7. Sürdürülebilir Turizm Uygulamalarını Geliştirme

Kırıkkale Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası'nda yer alan tüm başlıklar, sürdürülebilir turizm anlayışını kapsayan ilkeler ve uygulamalar ile uyumlu olacak şekilde hazırlanmıştır. Turizmde sürdürülebilirlik anlayışı ile yerel ekonomiye katkı sağlayarak yerel halkın refahını artırmak, kültürel ve sosyal çeşitliliğin devamlılığını sağlamak, turizmin hem çevre hem toplum üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirmek, doğal ve kültürel mirasın korunmasını sağlamak ve ziyaretçilerin yaşam kalitelerini artırmak amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda *Kırıkkale Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası*'nda il turizminin gelişmesi için;

- Turizmin doğal çevre üzerindeki negatif etkilerini azaltmak ve faydasını artırmak,
- Turizmin kültürel miras üzerindeki negatif etkilerini azaltmak ve faydasını artırmak,
- Turizmin yerel halkın sosyal ve ekonomik yaşamı üzerindeki negatif etkilerini azaltmak ve faydasını artırmak,
- Etkili sürdürülebilir bir turizm yönetimi geliştirmek, ilkeleri benimsenmektedir.

Kırıkkale'nin sahip olduğu doğal kaynaklar ile tarihî ve kültürel değerlerin sürdürülebilir turizm yönetimi ile gelişiminin sağlanması turizm faaliyetlerinin devamlılığı açısından önem arz etmektedir. Özellikle Kızılırmak Havzası, Kapulukaya Barajı, Çeşnigir Kanyonu, Hasandede Peribacaları, Sulu Mağara, Dinek Dağı ve Karaahmetli Tabiat Parkı gibi ilin ön plana çıkan doğal alanları, doğa turizmi açısından önemli bir potansiyel oluşturmaktadır. Ancak bu doğal alanların kontrolsüz piknik, kamp gibi plansız kullanımı, atık yönetimi eksikliği ve olumsuz ziyaretçi davranışları nedeniyle çevresel risk altında olduğu görülmektedir. Bu durum, ekolojik dengeyi tehdit etmekte ve uzun vadede doğa temelli turizmin sürdürülebilirliğini zayıflatmaktadır. Bu nedenle ekolojik taşıma kapasitesine dayalı ziyaretçi yönetimi sistemleri oluşturulmalı, düşük etkili turizm etkinlikleri (doğa yürüyüşü, bisiklet, kuş gözlem parkurları, fotoğraf safarisi gibi) teşvik edilerek ekoturizm rotaları belirlenmeli ve turizm işletmeleri çevre dostu standartlarla belgelendirilmelidir.

Kırıkkale'nin kültürel miras kapsamında Keskin Evleri, Ceritkale Kaya Mezarları, Hasandede ve Koçubaba Camii ve Türbesi gibi kültürel varlıkları, zamanla bakım eksikliği, farkındalık yetersizliği ve modern yapılaşmanın baskısı altında kalmıştır. Kültürel mirasın turizme kazandırılmasında yalnızca fiziksel koruma değil, yerel kimliği yaşatan geleneksel el sanatları, müzik ve gastronomi değerlerinin de korunması önemlidir. Bu bağlamda, miras alanlarının dijital tanıtımını güçlendiren artırılmış gerçeklik uygulamaları, yerel halkın rehberlik ettiği kültürel rotalar ve el sanatları atölyeleri desteklenmelidir.

Turizmin gelişimi, yerel kalkınma için bir fırsat olmakla birlikte gelir dağılımında adaletsizlik veya yaşam maliyetlerinde artış gibi riskler de yaratabilmektedir. Kırıkkale'de turizmin sosyal ve ekonomik faydasını artırmak için yerel halkın turizm planlamasına aktif katılımı sağlanmalı, kadın ve genç girişimcilerin turizmde yer alabileceği kooperatif modelleri desteklenmelidir. Yöresel ürünler ve gastronomik değerlerin ticarileştirilmesi, mikro girişimlerin turizm zincirine dâhil edilmesi ve sürdürülebilir istihdamın teşvik edilmesi yerel refahın artışına katkı sağlayacaktır.

Kırıkkale'de turizm yönetimi, farklı kurum ve paydaşların koordinasyon eksikliği nedeniyle dağınık bir yapı sergilemektedir. Bu durumun giderilmesi için mevcut *Kırıkkale İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulu'nun* daha etkin çalışması sağlanmalı; Valilik, Belediye, Üniversite, Ticaret ve Sanayi Odası ile yerel STK'ların kuruldaki katkıları güçlendirilmelidir. Turizm stratejilerinin izlenmesi ve değerlendirilmesi bu kurul aracılığıyla yürütülmeli, veri temelli karar mekanizmaları geliştirilmelidir. Böylece turizmde planlama, çevresel etki kontrolü ve tanıtım faaliyetleri daha bütüncül bir yaklaşımla sürdürülebilecektir.

Kırıkkale'de sürdürülebilir turizm uygulamalarının gelişimi, çevresel duyarlılığı yüksek, kültürel mirası koruyan, yerel halkın refahını artıran ve kurumsal iş birliğine dayalı bir yönetim modelinin benimsenmesiyle mümkündür. Böyle bir yaklaşım, Kırıkkale'nin Türkiye turizminde özgün, dengeli ve marka değeri yüksek bir destinasyon olarak konumlanmasına katkı sağlayacaktır.

8. Gastronomi Kaynaklarını Etkin Kullanma

Kırıkkale; Keskin tava, besmeç, kadife balığı, tokmak köfte, Sulakyurt tava, tan pilavı gibi ana yemekleri, Sulakyurt ballısı, pelte ve süt şekeri gibi tatlıları, Sulakyurt kavunu, Delice üzümü, Delice sırası, Keskin sirkesi, Karaahmetli patlıcan turşusu, Delice kaynak tuzu ve Kılıçlar soğanı gibi yerel ürünleri ile zengin bir gastronomik mirasa sahiptir. İlin mutfak kültürü, Anadolu'ya özgü lezzetleri yansıtırken yerel üretim ve geleneksel tariflerle şekillenmiş özgün tatlar sunar. Kırıkkale'nin gastronomi potansiyeli, sadece lezzet sunumuyla değil, aynı zamanda kültürel deneyim ve turizm aktiviteleri ile desteklenebilir. Kırıkkale'nin gastronomi turizminde öne çıkması ve bir çekim noktası haline gelmesi için atılabilecek adımlar şunlardır:

Kırıkkale'nin 43 ilin keşişim noktasında bulunması sebebi ile şehirler arası yolların üzerinde yöresel ürün satış noktaları kurulması ve dinlenme tesislerinin restoranlarında yerel lezzetlere yer verilmesi, merkez restoranlarda yöresel, özellikle de coğrafi işaretli ürünlerin (Kılıçlar soğanı, Delice kaynak

tuzu) kullanımının desteklenmesi ve menülerde belirtilmesi, coğrafi işaretli Keskin tava ve tokmak köfte gibi yemeklerin ziyaretçiler için erişilebilir olması adına restoran menülerinde yer alması, Dinek yöresel ürünler satış mağazasının geliştirilmesi ve tanıtımının yapılması, şehir merkezinde kadın kooperatiflerinin desteği ile “Kırıkkale Sofrası” adında bir restoran açılması, coğrafi işaretli olmayan yemeklerden (besmeç, pelte tatlısı, tan pilavı vb.) uygun olanlar için coğrafi işaret başvurularının yapılması. Yahşihan Belediyesi tarafından Gastrota Projesi kapsamında çıkarılan Yahşihan Gastronomi Envanteri’nin, Kırıkkale ilinin tamamını kapsayacak şekilde hazırlanması. Gastronomi yarışmaları ve festivaller düzenlenmesi ve ünlü şeflerin davet edilmesi, Kırıkkale’de faaliyet gösteren gastronomi dernekleri ile faaliyetler düzenlenmesi. Gastronomi alanında eğitim veren lise ve yüksekokulların kalitesinin artırılması ve bu okulların sektörle iş birliklerinin artırılması.

9. Dijitalleşme ve Akıllı Turizm Uygulamalarını Etkili Kullanma

Küresel ölçekte dijital dönüşümün turizm sektörünü yeniden şekillendirdiği günümüzde, Kırıkkale’nin turizm potansiyelini etkili bir biçimde değerlendirebilmesi için dijital teknolojilerin bütüncül bir yaklaşımla turizm planlamasına entegre edilmesi büyük önem taşımaktadır. Dijitalleşme, yalnızca tanıtım süreçlerini güçlendirmekle kalmamakta, aynı zamanda ziyaretçi deneyimini iyileştirmekte, veri temelli karar alma süreçlerini desteklemekte ve destinasyonun rekabet gücünü artırmaktadır. Bu doğrultuda Kırıkkale’de “akıllı turizm” yaklaşımının geliştirilmesi, sürdürülebilir, erişilebilir ve yenilikçi bir destinasyon kimliğinin oluşturulmasına katkı sağlayacaktır.

Kırıkkale turizmi açısından öncelikli ihtiyaçlardan biri, kentin dijital turizm altyapısının güçlendirilmesidir. Bu kapsamda, ildeki doğal, kültürel, tarihî ve rekreatif alanların bütüncül bir biçimde tanıtıldığı bir dijital destinasyon portalı oluşturulmalıdır. Ayrıca artırılmış gerçeklik (AR) ve sanal gerçeklik (VR) teknolojilerinin kullanımıyla “Kırıkkale Sanal Gezi Haritası” hazırlanabilir. Kızılırmak Vadisi, Sulu Mağara, Dinek Dağı, Keskin Evleri, Ceritkale Kaya Mezarları, Hasandede Peri Bacaları, Karaahmetli Tabiat Parkı veya Hasandede ve Koçubaba Camii ve Türbesi gibi alanlarda dijital rehberlik uygulamaları, ziyaretçilere geçmiş ve kültürel dokuyu etkileşimli biçimde deneyimleme fırsatı sunacaktır. Kare kod tabanlı bilgilendirme sistemleri ve dijital pano uygulamaları yerinde öğrenmeyi teşvik edecektir. Aynı zamanda akıllı haritalar, yönlendirme sistemleri ve anlık bilgi akışıyla ziyaretçilerin destinasyon içinde sürdürülebilir ve güvenli biçimde hareket etmesi sağlanmalıdır.

Dijitalleşme sürecinde, Kırıkkale’nin turistik değerlerinin tanıtımı için sosyal medya stratejileri profesyonelce kurgulanmalı, yerel hikâyeler, gastronomi, el sanatları ve kültürel etkinlikler dijital içeriklerle desteklenmelidir. “Kırıkkale’yi Keşfet” gibi tematik dijital kampanyalar, ilin marka değerini güçlendirebilir. Ayrıca ziyaretçi memnuniyetini ölçen dijital geri bildirim sistemleri ve çevrim içi yorum analizleriyle turizm yönetiminde veri temelli karar süreçleri geliştirilebilir.

Bu doğrultuda öncelikle, turizmde dijitalleşme ve akıllı turizm uygulamalarının planlanması ve uygulama birliği açısından “Kırıkkale Dijital Turizm Platformu” oluşturulması ve ildeki tüm turizm paydaşlarının (konaklama tesisleri, yeme-içme işletmeleri, müzeler, belediyeler, sivil toplum kuruluşları) verilerini entegre eden bir dijital altyapı kurulması önerilmektedir.

10. Tematik Rotalar Geliştirme

Kırıkkale’de geliştirilen ve Kırıkkale Kent Rehberi’nde yer alan tematik rotalar aşağıda yer almaktadır:

1. Doğanın ve Tarihin Kalbine Yolculuk Rotası:

Obaköy/Yeşil Vadi: Sabah saatlerinde Kızılırmak Nehri kenarında kahvaltı, kahvaltı sonrası Kızılırmak kenarında yürüyüş, Obaköy'de çocuklar ile ekolojik tarım uygulamaları, 8 kilometrelik bisiklet parkurunda doğa ile iç içe bisiklet turu.

Çeşnigir: Tarihi Çeşnigir Köprüsü'nü ziyaret, Çeşnigir Kanyonu'nda yürüyüş ve tekne turu, kanyonu tepeden gören cam terasta seyir keyfi, kanyon çevresinde bulunan restoranda yerel bir lezzet olan kadife balığı tadımı.

Dinek Yöresel: Dinek yöresel mağazasının da bulunduğu dinlenme tesisinde, Kırıkkale'nin yöresel ürünlerini temin etme.

2. Doğanın Renkleri Rotası:

Obaköy/Yeşil Vadi: Sabah saatlerinde Kızılırmak Nehri kenarında kahvaltı, kahvaltı sonrası Kızılırmak kenarında yürüyüş, Obaköy'de çocuklar ile ekolojik tarım uygulamaları, 8 kilometrelik bisiklet parkurunda doğa ile iç içe bisiklet turu.

Dinek Dağı: Dinek Dağı Atlı Safari ve Doğa Parkı'nda bulunan göl kenarında yürüyüş, at binme, ok atma, manzaralı büyük salıncaklarda eğlenme ve parkın temiz havası ile huzur bulma.

Lavanta Vadisi: Uçsuz bucaksız lavanta tarlasında renkli bir yolculuk fırsatı, lavantaların ortasındaki salıncakta eğlenceli anlar geçirme ve eşsiz fotoğraflar çekme.

Dinek Yöresel: Dinek Yöresel mağazasının da bulunduğu dinlenme tesisinde Kırıkkale'nin yöresel ürünlerini temin etme.

3. Nehirdeki Huzur Rotası:

Obaköy/Yeşil Vadi: Sabah saatlerinde Kızılırmak Nehri kenarında kahvaltı, kahvaltı sonrası Kızılırmak kenarında yürüyüş, Obaköy'de çocuklar ile ekolojik tarım uygulamaları, 8 kilometrelik bisiklet parkurunda doğa ile iç içe bisiklet turu.

Bahşılı: Karahmetli Tabiat Parkı'nda nehrin ve ormanın eşliğinde yürüyüş, birçok balık çeşidinin bulunduğu bu alanda balık tutma ve keyifle yeme.

Dinek Yöresel: Dinek Yöresel mağazasının da bulunduğu dinlenme tesisinde Kırıkkale'nin yöresel ürünlerini temin etme.

4. En Yakın Rota:

Obaköy/Yeşil Vadi: Sabah saatlerinde Kızılırmak Nehri kenarında kahvaltı, kahvaltı sonrası Kızılırmak kenarında yürüyüş, Obaköy'de çocuklar ile ekolojik tarım uygulamaları, 8 kilometrelik bisiklet parkurunda doğa ile iç içe bisiklet turu.

Macera Park: Macera Park'ta paintball, dev salıncak, okçuluk, tırmanış, zepline gibi etkinliklere katılma, sonrasında park içindeki restoranda yöresel ürünlerin tadımı.

Merkez: Anadolu'nun çok renkli inanç mozaığının bir örneği olan Hasan Dede Türbesi'ni ziyaret, ardından türbeye çok yakın mesafede yer alan peribacalarını ziyaret.

Dinek Yöresel: Dinek Yöresel mağazasının da bulunduğu dinlenme tesisinde Kırıkkale'nin yöresel ürünlerini temin etme.

5. Kültür-Tarih-Doğa Dolu Dolu Rotası:

Obaköy/Yeşil Vadi: Sabah saatlerinde Kızılırmak Nehri kenarında kahvaltı, kahvaltı sonrası Kızılırmak kenarında yürüyüş, Obaköy'de çocuklar ile ekolojik tarım uygulamaları, 8 kilometrelik bisiklet parkurunda doğa ile iç içe bisiklet turu.

Keskin: Kralların Ressamı olarak tanınan ve anılan Rahmi Pehlivanlı'nın evini ziyaret, Sulu Mağara ziyareti, Kırıkkale'nin en meşhur yemeği Keskin tava tadımı, Hacı Taşan Kültür Merkezi'nde Neşet Ertaş, Hacı Taşan gibi ustaların ezgileri ile eskiyi yad etme.

Dinek Yöresel: Dinek Yöresel mağazasının da bulunduğu dinlenme tesisinde Kırıkkale'nin yöresel ürünlerini temin etme.

6. Doğada Spor Rotası:

Obaköy/Yeşil Vadi: Sabah saatlerinde Kızılırmak Nehri kenarında kahvaltı, kahvaltı sonrası Kızılırmak kenarında yürüyüş, Obaköy'de çocuklar ile ekolojik tarım uygulamaları, 8 kilometrelik bisiklet parkurunda doğa ile iç içe bisiklet turu.

Macera Park: Macera Park'ta paintball, dev salıncak, okçuluk, tırmanış, zepline gibi etkinliklere katılma, sonrasında park içindeki restoranda yöresel ürünlerin tadımı.

Dinek Yöresel: Dinek Yöresel mağazasının da bulunduğu dinlenme tesisinde Kırıkkale'nin yöresel ürünlerini temin etme.

7. Güneyden Kırıkkale Rotası:

Çeşnigir: Tarihi Çeşnigir Köprüsü'nü ziyaret, Çeşnigir Kanyonu'nda yürüyüş ve tekne turu, kanyonu tepeden gören cam terasta seyir keyfi, kanyon çevresinde bulunan restoranda yerel bir lezzet olan kadife balığı tadımı.

Dinek Dağı: Dinek Dağı Atlı Safari ve Doğa Parkı'nda bulunan göl kenarında yürüyüş, at binme, ok atma, manzaralı büyük salıncaklarda eğlenme, temiz havası ile huzur bulma.

Lavanta Vadisi: Uçsuz bucaksız lavanta tarlasında renkli bir yolculuk, lavantaların ortasındaki salıncakta eğlenceli anlar geçirme ve eşsiz fotoğraflar çekme.

11. Kent Peyzajını Düzenleme ve Rekreatif Alanları Artırma

Kırıkkale, konumu itibarıyla İç Anadolu'nun doğal güzellikleri, sanayi kimliği ve kültürel dokusu arasında bir köprü niteliği taşımaktadır. Ancak ilin mevcut kent peyzajı ve rekreatif alan altyapısı, turizm potansiyelini yansıtmakta yetersiz kalmaktadır. Turizmin sürdürülebilir biçimde gelişebilmesi, sadece doğal ve kültürel kaynakların korunmasına değil, aynı zamanda kentsel estetiğin, yeşil alanların ve sosyal yaşam mekânlarının niteliğinin artırılmasına da bağlıdır. Bu bağlamda, kent peyzajının düzenlenmesi ve rekreatif alanların geliştirilmesi, Kırıkkale'nin hem yaşam kalitesini yükseltecek hem de ziyaretçiler için çekici bir destinasyon kimliği oluşturacaktır.

Kırıkkale'de öncelikle kent estetiğini güçlendirecek, bütüncül bir peyzaj planlaması yapılmalıdır. Kent girişleri, ana akslar, meydanlar ve yaya odaklı bölgeler, yöresel kimliği yansıtan tasarım öğeleriyle yeniden düzenlenmelidir. Bu alanlarda doğal taş, ahşap gibi yerel malzemeler tercih edilmeli, aydınlatma ve yönlendirme sistemleri modern ve çevre dostu yaklaşımlarla yenilenmelidir. Kentin simgesel alanlarında (örneğin Cumhuriyet Meydanı, Kaletepe, Kırıkkale Millet Bahçesi, Kızılırmak çevresi ve Dinek Dağı gibi bölgelerde) düzenlenecek tematik peyzaj uygulamaları, kente estetik bir bütünlük kazandırabilir.

Doğal kaynak zenginliğine sahip Kızılırmak Vadisi, Obaköy-Yeşil Vadi, Dinek Dağı, Hasandede Peribacaları ve Karaahmetli Tabiat Parkı gibi alanlarda doğa temelli rekreatif kullanım alanları artırılmalıdır. Bu bölgelerde yürüyüş, bisiklet, kuş gözlemi, su sporları, kamp ve piknik alanları gibi düşük etkili aktiviteler planlanmalı; doğa ile uyumlu altyapılar (ahşap iskeleler, seyir terasları, çevre dostu dinlenme alanları) oluşturulmalıdır.

Kent merkezinde ise açık ve yeşil alan oranı artırılmalı, halkın gündelik yaşamına ve ziyaretçilerin kent içi deneyimine katkı sağlayacak, küçük ölçekli parklar, botanik bahçeleri ve tematik dinlenme alanları yaygınlaştırılmalıdır. Üniversite çevresi, Kırıkkale Tren Garı ve sanayi bölgeleri gibi yoğun alanlarda sosyal etkileşimi destekleyen rekreatif ara mekânlar (kültür sokakları, gastronomi bahçeleri, bisiklet yolları) oluşturulmalıdır. Ayrıca yeşil koridor sistemleri ile kent içi ulaşımında çevreci ve estetik bağlantıların kurulması hem kent ekolojisini güçlendirecek hem de ziyaretçilerin kent içi hareketliliğini artıracaktır.

Bu süreçte yerel yönetimlerin, Üniversitenin ve sivil toplum kuruluşlarının iş birliğiyle "Kırıkkale Kentsel Yeşil Alan Master Planı" hazırlanmalı, rekreatif alanların sürdürülebilir bakım ve yönetimi

için toplum temelli katılım modelleri geliştirilmelidir. Peyzaj ve rekreasyon yatırımları, yalnızca estetik amaçlı değil, aynı zamanda yerel kalkınma, halk sağlığı ve turizm çeşitliliği hedeflerini destekleyecek biçimde kurgulanmalıdır.

Kırıkkale’de kent peyzajının iyileştirilmesi ve rekreatif alanların artırılması, çevresel sürdürülebilirliği güçlendiren, yaşam kalitesini yükselten ve turizmin bütüncül gelişimini destekleyen, stratejik bir adımdır. Böylelikle Kırıkkale, sadece sanayi kimliğiyle değil, aynı zamanda yaşanabilir, estetik ve turizm açısından çekici bir kent kimliğiyle ön plana çıkabilecektir.

12. Deneyimsel Turizm Uygulamalarını Artırma

Turizmde küresel eğilimler, ziyaretçilerin yalnızca bir destinasyonu görmekten çok o yeri yaşamak, hissetmek ve deneyimlemek istediklerini ortaya koymaktadır. Bu çerçevede deneyimsel turizm, yerel kültürün, doğanın ve yaşam biçimlerinin özgün bir biçimde ziyaretçiye aktarılmasını sağlayarak destinasyonlara kalıcı bir kimlik kazandırmaktadır. Kırıkkale’nin sahip olduğu doğal alanlar, kültürel miras öğeleri, yöresel üretim biçimleri ve toplumsal değerler, deneyimsel turizm açısından önemli bir potansiyel sunmaktadır. Bu potansiyelin planlı, sürdürülebilir ve yenilikçi yaklaşımlarla değerlendirilmesi, ilin turizm çeşitliliğini artırarak Kırıkkale’yi farklılaşan bir destinasyon hâline getirebilir.

Kırıkkale’nin kırsal bölgelerinde, özellikle Keskin, Yahşihan, Balışeyh, Delice ve Sulakyurt çevresinde, yerel halkın katılımıyla kırsal ve agroturizm uygulamaları geliştirilebilir. Ziyaretçilerin yerel üretim süreçlerine (örneğin, üzüm bağlarında hasat ve “bağ bozumu”, patlıcan turşusu veya tarhana yapımı, tandır ekmeği pişirme gibi etkinlikler) katılımını sağlayan atölye çalışmaları hem yerel ekonomiye katkı sağlayacak hem de turistlerin otantik deneyimler yaşamasına olanak tanıyacaktır. Bu çerçevede “Kırıkkale Kırsal Deneyim Rotası” veya “Köyden Sofraya Turizm Parkuru” gibi projeler hayata geçirilebilir.

Doğa turizmi açısından Kızılırmak Vadisi, Çeşnigir Kanyonu, Kapulukaya Barajı, Obaköy-Yeşil Vadi, Dinek Dağı ve Karaahmetli Tabiat Parkı çevresinde doğa yürüyüşü, olta balıkçılığı, bisiklet turları, kamp, kano, kuş gözlemi ve fotoğrafçılık gibi aktivitelerin deneyimsel içerikle zenginleştirilmesi mümkündür. Bu bölgeler, rehberli turlar ve doğa temalı eğitim etkinlikleriyle bütünleştirilebilir. Ayrıca genç ziyaretçiler için dijital unsurlarla desteklenen artırılmış gerçeklik (AR) deneyimleri ve doğa temelli öğrenme alanları oluşturulabilir.

Kültürel mirasın yaşatılması ve deneyimsel biçimde sunulması da önemli bir boyuttur. Ceritkale Kaya Mezarları, Hasandede ve Koçubaba Camii ve Türbesi, Keskin Evleri ve geleneksel yaşam mekânları gibi alanlarda, ziyaretçilerin geçmişle etkileşim kurabilecekleri sahnelenmeler, geleneksel el sanatları atölyeleri, yöresel kıyafet denemeleri ve halk müziği performansları düzenlenebilir. Bu etkinlikler, Kırıkkale’nin kültürel kimliğini görünür kılarken aynı zamanda yerel topluluklara ekonomik katkı sağlayacaktır.

Deneyimsel turizm uygulamaları, yalnızca ziyaretçiye sunulan etkinliklerle sınırlı olmamalı, aynı zamanda yerel ürünlerin markalaşması ve turizm hizmet kalitesinin artırılması sürecine de entegre edilmelidir. Kırıkkale’nin özgün gastronomik unsurları (örneğin, Keskin tava, tokmak köfte, içli çörek, gölleme, yöresel üzüm şırası) yerel işletmeler aracılığıyla deneyimsel lezzet duraklarına dönüştürülmelidir.

Kırıkkale’de deneyimsel turizmin geliştirilmesi, yerel halkın aktif katılımını güçlendiren, sürdürülebilir turizm anlayışıyla uyumlu ve kentin kimliğini ön plana çıkaran bir stratejik yönelimdir.

Bu yaklaşım, Kırıkkale’yi yalnızca “ziyaret edilen” değil, “yaşanan bir şehir” hâline getirecek ve ilin turizm markasını kalıcı biçimde güçlendirecektir.

13. Nitelikli Hediyeelik Eşya Envanterini Geliştirme

Turizmin sürdürülebilir gelişiminde hediyeelik eşya üretimi, yerel kimliğin somut bir yansıması ve ekonomik döngünün önemli bir halkasıdır. Ziyaretçilerin destinasyondan anı olarak götördükleri ürünler hem yerel kültürün görünürlüğünü artırmakta hem de turizmin yerel ekonomiye doğrudan katkısını güçlendirmektedir. Bu bağlamda, Kırıkkale’de nitelikli hediyeelik eşya envanterinin geliştirilmesi, ilin özgün kültürel değerlerinin, el sanatlarının ve yerel üretim potansiyelinin yaratıcı biçimlerde değerlendirilmesini gerektirmektedir.

Kırıkkale’nin tarihsel, kültürel ve doğal mirasından ilham alan ürünlerin tasarlanması, bu süreçte öncelikli hedef olmalıdır. Kırıkkale’nin tarihî ve kültürel değerleri, yöresel sembollerle bütünleşmiş, tematik hediyeelik eşyalara ilham kaynağı olabilir. Örneğin, Kırıkkale’nin silüeti, anahtarlık ya da diğer hediyeelik eşyalarda özgün bir tasarımla ön plana çıkarılabilir. Abdallık geleneğini vurgulayan davul ve zurna, tarihî ve kültürel mekânlardan esinlenilmiş seramik figürler, minyatür maketler, süs eşyaları veya Kırıkkale’nin coğrafi motiflerini taşıyan tekstil ürünleri (yazmalar, başörtüleri, masa örtüleri vb.) tasarlanabilir.

Kırıkkale’de geleneksel el sanatlarının yeniden canlandırılması da nitelikli hediyeelik eşya üretiminin temel dayanaklarından biridir. Özellikle yörede geçmişte var olan bakırcılık, çömlekçilik, ahşap oymacılığı, dokumacılık ve taş işçiliği gibi el sanatlarının usta-çırak ilişkisiyle yeniden canlandırılması sağlanabilir. Üniversiteler, halk eğitim merkezleri ve yerel kooperatifler aracılığıyla “Kırıkkale El Sanatları Eğitim ve Üretim Atölyeleri” kurulmalı; bu merkezlerde hem eğitim hem üretim faaliyetleri yürütülmelidir. Bu sayede el emeği ürünlerin markalaşması, sürdürülebilir üretim modelleriyle desteklenebilecektir.

Kırıkkale’nin yöresel mutfak kültürü de hediyeelik eşya envanterinin zenginleştirilmesinde önemli bir kaynaktır. Delice doğal kaynak tuzu, patlıcan turşusu, tarhana, ev yapımı reçel ve pekmez gibi ürünlerin butik paketleme ve coğrafi işaret tesciliyle sunulması, gastronomik turizmi destekleyici bir unsur olacaktır. Bu tür ürünler için “Kırıkkale’den Lezzet Kutusu” gibi markalaşmış konsept ambalajlar geliştirilebilir.

14. Kırıkkale Turizminde Müze Altyapısını Geliştirme ve Kültürel Mirası Görünür Kılma

Kırıkkale’nin kültürel kimliğinin güçlendirilmesi ve turizmde sürdürülebilir bir gelişim sağlanabilmesi için müze altyapısının genişletilmesi, stratejik bir öncelik taşımaktadır. Müze sayısının artırılması, ilin tarihsel birikiminin, sanayi mirasının ve kültürel çeşitliliğinin görünür hâle getirilmesine katkı sağlayacaktır. Bu kapsamda, Kent Kültürü Müzesi, Arkeoloji ve Etnografya Müzesi gibi tematik müzelerin kurulması ve hâlihazırda yer alan Silah Müzesi’nin tanıtım ve gezi rotalarına dâhil edilmesi ile şehrin silah sanayisi mirasının ziyaretçilere sunulması, Kırıkkale’nin hem geçmişini hem de modern kimliğini temsil eden, çok katmanlı bir kültürel anlatı sunacaktır.

Kent Kültürü Müzesi, yerel yaşam biçimlerini, geleneksel el sanatlarını ve sosyal dönüşümü yansıtarak kentlin toplumsal hafızasını koruma işlevi görebilir. Arkeoloji ve Etnografya Müzesi ise Büklükale kazılarında elde edilen arkeolojik buluntular ile Elmalı mozaiklerinin sergilenmesiyle bölgenin tarih öncesi ve Antik Dönem mirasını bilimsel bir çerçevede tanıttacaktır. Bu eserlerin yerinde ve özgün bağlamlarıyla sergilenmesi, ziyaretçilerin mekânsal ve tarihsel bir bütünlük içinde deneyim yaşamalarını sağlayacaktır.

Ayrıca her iki müzede de uzman küratörlerin rehberliğinde içerik geliştirme, sergi düzenleme ve ziyaretçi deneyimi yönetimi süreçlerinin yürütülmesi, müzelerin yalnızca sergileme mekânı değil, aynı zamanda birer kültürel öğrenme ve etkileşim merkezi hâline gelmesine katkı sağlayacaktır. Şehir genelinde müzelere yönlendiren bilgilendirici levhaların estetik ve işlevsel biçimde yerleştirilmesi ise ziyaretçi erişimini kolaylaştırarak kültürel rotaların sürekliliğini destekleyecektir.

Kırıkkale’de müze sayısının artırılması, sadece turistik çekiciliği güçlendirmekle kalmayacak, aynı zamanda kentin kimliğini yeniden inşa eden, yerel halkta aidiyet duygusunu pekiştiren ve kültürel mirasın korunmasını kurumsal bir çerçeveye oturtan, sürdürülebilir bir kültür politikası işlevi görecektir.

15. Kırıkkale’nin Ankara Çıkışlı Günübürlük Turizm Rotalarına Entegrasyonunu Sağlama

Kırıkkale’nin coğrafi konumu, Ankara’ya olan yakınlığı ve doğal-kültürel çekiciliklerinin çeşitliliği, ilin günübürlük turizm açısından stratejik bir potansiyele sahip olduğunu göstermektedir. Bu potansiyelin etkin biçimde değerlendirilmesi, Kırıkkale’nin turizm destinasyonu olarak bilinirliğini artırmanın yanı sıra bölgesel turizm hareketliliğine de katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda, Ankara çıkışlı günübürlük turların Kırıkkale rotalarına dâhil edilmesi, ilin turizm ekonomisini canlandıracak ve sürdürülebilir destinasyon yönetimi açısından önemli bir adım oluşturacaktır.

Kırıkkale sınırları içerisinde yer alan Kızılırmak Nehri, Karaahmetli Tabiat Parkı, Millet Bahçesi, Sulu Mağara, Dinek Dağı, Obaköy-Yeşil Vadi ve Hasandede Peri Bacaları gibi doğal ve rekreatif alanlar, kısa süreli doğa kaçamakları, fotoğraf turları, doğa yürüyüşleri ve kültürel gezi etkinlikleri için yüksek çekim gücüne sahiptir. Bu alanların Ankara merkezli turizm işletmeleri, seyahat acenteleri ve rehberlik birlikleriyle iş birliği içinde pazarlanması, Kırıkkale’nin “başkent hinterlandında yükselen doğa destinasyonu” kimliğini güçlendirebilir.

Günübürlük turların geliştirilmesinde ulaşım kolaylığı, yönlendirme tabelaları, güvenli park alanları ve ziyaretçi bilgilendirme merkezlerinin oluşturulması öncelikli gerekliliklerdir. Ayrıca bu rotalarda yerel üreticilerin el emeği ürünlerinin, gastronomik lezzetlerin ve kültürel deneyimlerin tura entegre edilmesi, yerel ekonomiye doğrudan katkı sağlayan, bütüncül bir turizm modeli oluşturacaktır.

Kırıkkale’nin Ankara çıkışlı günübürlük tur rotalarına entegre edilmesi, ilin tanıtım kapasitesini artırarak turizmde sürekliliği sağlayacak, yerel halkın refahına ve bölgesel sürdürülebilir kalkınmaya önemli katkılar sunacaktır. Bu strateji, Kırıkkale’nin turizm kimliğini “geçilen şehir” olmaktan çıkarp “ziyaret edilen şehir” konumuna taşıyacak, güçlü bir adımdır.

16. Hasandede Peribacaları’nın Çevre Düzenlemesini Yapma ve Turistik Cazibesini Artırma

Kırıkkale’nin doğal miras öğelerinden biri olan Hasandede Peribacaları, benzersiz jeolojik yapısı ve peyzaj özellikleriyle bölgesel turizm açısından önemli bir potansiyel sunmaktadır. Bu potansiyelin sürdürülebilir biçimde değerlendirilmesi hem ziyaretçi deneyimini zenginleştirecek hem de alanın korunmasını sağlayacak, bütüncül bir planlamayı gerektirmektedir. Hasandede Peribacaları’nın cazibesini artırmak için öncelikli olarak ulaşım altyapısının güçlendirilmesi ve alan çevresinde güvenli ve erişilebilir yolların oluşturulması gerekmektedir.

Alan içinde ziyaretçi yönlendirmesini ve deneyim odaklı turizmi destekleyecek ahşap yürüyüş yolları ve “özçekim” noktaları gibi düzenlemeler yapılmalıdır. Bu sayede ziyaretçiler, doğal yapıyı bozmadan güvenli ve fotoğrafik açıdan çekici bir deneyim yaşayabilecektir. Ayrıca temel ziyaretçi

ihtiyaçlarını karşılayacak dinlenme alanları, tuvalet, oturma birimleri ve bilgilendirme üniteleri kurulması alanın hizmet kalitesini yükseltecektir.

Hasandede Peribacaları'nda gece turizmini destekleyecek, düşük yoğunluklu ve çevre dostu aydınlatma sistemleri uygulanabilir. Böylece alanın hem estetik değerleri ön plana çıkarılacak hem de güvenli bir ziyaret ortamı sağlanacaktır. Ziyaretçilerin alanı daha iyi anlaması ve eğitici bir deneyim yaşaması için kare kod destekli bilgilendirme tabelaları ve interaktif içerikler entegre edilmelidir. Bu uygulamalar hem yerel kültür ve doğal tarih bilgisini yaygınlaştıracak hem de deneyimsel turizmi destekleyecektir.

Hasandede Peribacaları'nın çevre düzenlemesi ve cazibesinin artırılması, Kırıkkale'nin doğal mirasını koruyarak turizme kazandıran, yerel ekonomiye katkı sağlayan ve ziyaretçi deneyimini zenginleştiren sürdürülebilir bir yaklaşımın somut bir örneği olacaktır.

17. Kırıkkale Mutfak Merkezi ile Gastronomi Turizmini Geliştirme

Kırıkkale'nin yerel mutfak kültürünü tanıtmak ve gastronomi turizmini desteklemek amacıyla şehir merkezinde belediye ve sivil toplum iş birliğiyle bir "Kırıkkale Mutfak Merkezi" kurulması, stratejik bir adım olarak öne çıkmaktadır. Bu merkez, başta kadın kooperatifleri ve aşçı dernekleri olmak üzere yerel aktörlerin etkin katılımıyla işletilecek ve hem üretim hem de sunum süreçlerini kapsayan, deneyimsel bir alan niteliği taşıyacaktır.

Merkezin temel işlevi, Kırıkkale'ye özgü yemeklerin hazırlanışını ziyaretçilere ve yerel halka göstermek ve üretim sürecine katılım imkânı sunmak olmalıdır. Böylece gastronomik deneyim, yalnızca tüketim odaklı değil, katılımcı ve eğitici bir biçimde sunulacaktır. Ayrıca kadın kooperatifleri ve yerel üreticilerin yöresel ürünlerinin satışa sunulması, yerel ekonomiye doğrudan katkı sağlayacak ve girişimcilik kapasitesini artıracaktır.

Merkezin şehir merkezinde, erişimi kolay bir noktada konumlandırılması hem turistlerin hem de kent sakinlerinin ulaşımını kolaylaştıracak ve merkezin sosyal ve ekonomik etkisini yükseltecektir. Merkez, aynı zamanda gastronomi temalı etkinlikler, atölye çalışmaları ve kültürel sunumlar ile Kırıkkale'nin turizm çeşitliliğine değer katacaktır. Bu yaklaşım, yerel kültürün görünürlüğünü artırırken sürdürülebilir ekonomik fayda ve toplumsal katılımı destekleyen, entegre bir turizm modeli sunmaktadır. "Kırıkkale Mutfak Merkezi", ilin gastronomik kimliğini güçlendiren, yerel üretici ve kadın girişimcilerin rolünü ön plana çıkaran ve turizm deneyimini zenginleştiren, stratejik bir yatırım olarak öne çıkmaktadır.

18. Büklükale Arkeolojik Kazı Alanı'nın Turistik Cazibesini Artırma

Kırıkkale'nin tarihsel ve arkeolojik mirasının önemli bir unsuru olan Büklükale Arkeolojik Kazı Alanı, bölgesel turizmin geliştirilmesi açısından yüksek potansiyele sahiptir. Bu potansiyelin etkin biçimde değerlendirilmesi hem kültürel mirasın görünürlüğünü artıracak hem de ziyaretçi deneyimini zenginleştirecek bir dizi düzenlemeyi gerekli kılmaktadır. Öncelikli hedef, Büklükale'nin turistik bir cazibe unsuru hâline getirilmesidir. Bu amaç doğrultusunda kazı süresinin uzatılması ve alanın sürekli bir arkeolojik araştırma merkezi olarak işlev görmesi, bilimsel çalışmaların sürdürülebilirliğini sağlayacak ve ziyaretçilerin güncel kazı sürecini gözlemleyerek deneyim kazanmasına imkân tanıyacaktır. Ziyaretçi konforunu artırmak amacıyla alan içerisine temel altyapı üniteleri, dinlenme alanları, gölgelik yapılar ve güvenli yürüyüş yolları inşa edilmelidir.

Kazı alanının eğitim ve deneyimsel turizm potansiyelini desteklemek için kare kodlu ve resimli bilgilendirme tabelaları ile ziyaretçilere tarihsel ve arkeolojik bilgiler sunulmalıdır. Ayrıca şehir

merkezinden kazı alanına uzanan yol güzergâhının ve yönlendirme tabelalarının düzenlenmesi, ziyaretçi erişimini kolaylaştıracak ve alanın turizm odaklı kullanımını artıracaktır. Bu uygulamalar, Büklükale'nin sadece akademik bir kazı alanı değil, aynı zamanda kültürel deneyim ve turizm destinasyonu olarak da değer kazanmasını sağlayacaktır. Büklükale Arkeolojik Kazı Alanı'nın cazibesinin artırılması, kültürel mirasın korunmasını, ziyaretçi deneyiminin geliştirilmesini ve Kırıkkale'nin tarih turizmi alanında marka değerinin yükseltilmesini destekleyen, stratejik bir girişimdir.

19. Fuar ve Konferans Alanı Oluşturma

Kırıkkale'nin turizm ve ekonomik çeşitliliğini artırmak amacıyla şehirde mini bir kongre ve fuar alanı oluşturulması, stratejik bir öncelik olarak değerlendirilmektedir. Bu alan, özellikle ilin en önemli ekonomik sektörü olan savunma sanayisi odaklı etkinlikler için planlanarak Kırıkkale'yi hem iş hem de turizm boyutunda çekim merkezi hâline getirebilir. Fuar ve konferans alanı, yalnızca iş dünyasına hizmet vermekle kalmayacak, aynı zamanda kentte düzenlenecek kültürel, bilimsel ve sektörel etkinliklerin de mekânsal altyapısını sağlayacaktır.

Bu alanın planlanmasında, erişilebilirlik ve çok işlevlilik öncelikli kriterler olmalıdır. Kongre ve sergi salonları, eğitim odaları, atölye alanları ve toplantı birimleri ile donatılmalı, ziyaretçilerin konforu ve etkinliklerin sürdürülebilirliği gözetilmelidir. Ayrıca fuar alanının savunma sanayisi temalı sergiler ve konferanslara ev sahipliği yapacak şekilde tasarlanması, ilin sektörel marka değerini pekiştirecektir.

Fuar ve konferans alanının inşası ve işletilmesi sürecinde yerel yönetim, sanayi temsilcileri ve turizm paydaşları arasında iş birliği sağlanması önemlidir. Bu yaklaşım, alanın hem ekonomik hem de kültürel etkinlikler bağlamında kentin turizm altyapısını güçlendiren, çok işlevli bir merkez olmasını sağlayacaktır. Böylece Kırıkkale, iş ve turizmi entegre eden bir modelle bölgesel çekim gücünü artırarak sürdürülebilir turizm ve ekonomik kalkınma hedeflerine katkı sağlayabilir.

20. Elmalı Mozaiklerinde Arkeolojik Çalışmaları Genişletme

Elmalı yer mozaikleri, Kırıkkale'nin Delice ilçesinin Elmalı köyü yakınlarında bir tarlada, yağmur sonrası yüzey süpürülmesi ile ortaya çıkmıştır. 2015 yılında Kırıkkale İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü personelleri tarafından yapılan inceleme ile Roma Dönemi'ne ait bir adet yer mozaïği, çok sayıda seramik ve kiremit parçaları tespit edilmiştir. Alanda daha önce kaçak kazı çalışmalarının yapıldığı belirlendiği için alanın zarar görmemesi ve mozaiklerin daha güvenli bir alan taşınabilmesi için 1. derece arkeolojik sit alanı olarak ilan edilmiştir. 2016 yılında Anadolu Medeniyetleri Müzesi tarafından başlatılan kurtarma kazısı çalışmalarında 7,90 cm uzunluğunda, 6,10 cm genişliğinde 48,19 m² mozaikli alan tespit edilmiş fakat mozaïğin 20 m²lik bir bölümünün kaçak kazılarla tahrip edildiği belirlenmiştir. MS 1.-3. yüzyıla ait olduğu tahmin edilen mozaikte Orpheus, lir çalarken tasvir edilmektedir. Mozaik, Ankara Anadolu Medeniyetler Müzesi'ne götürülmüş ve gerekli onarım faaliyetleri başlatılmıştır.

Elmalı'da kazı çalışmalarının genişletilmesi, bölgenin arkeolojik açıdan daha ayrıntılı biçimde incelenmesini ve yeni buluntuların gün yüzüne çıkarılmasını sağlayacaktır. Bu süreç, yalnızca Kırıkkale'nin tarihine ilişkin yeni bilgiler sunmakla kalmayacak, aynı zamanda elde edilen eserlerin Kırıkkale'de kurulacak bir arkeoloji müzesinde sergilenmesi, kazı alanı ve müzenin yakın iller arasındaki arkeolojik duraklara dâhil edilmesi ile ilin kültür turizmi çeşitliliğini arttırabilecektir. Böylelikle Kırıkkale, yalnızca savunma sanayisi ile değil, sahip olduğu kültürel miras ve turizm potansiyeli ile de tanınan bir şehir hâline gelebilir.

21. Obaköy'ün Rehabilitasyonunu Sağlama ve Turistik Çekim Gücünü Artırma

Obaköy, Kırıkkale'ye Ankara'dan geliş yönünde bulunan, Kızılırmak kenarında yer alan, doğa ve aktivite odaklı bir mekândır. Obaköy'ün içerisinde hobi bahçeleri (ekolojik tarım bahçeleri), yürüyüş, bisiklet spor ve oyun alanları, akvaryum, yöresel çadırlar, yiyecek-içecek alanları, asma köprü ve şelale bulunmaktadır. Projesi tamamlanarak halka açıldıktan sonra büyük bir ilgi gören Obaköy, zaman içerisinde düzenli bakım sorunları, ulaşım sıkıntıları, yönlendirme ve bilgilendirme levhalarının olmaması ve tesis eksiklikleri nedeniyle bakımsız, atıl ve kısmen kullanılmayan bir alan hâline gelmiştir. Yürüyüş yolları ve peyzaj alanları bozulmuş, hobi bahçeleri ve etkinlik alanları kullanılmaz olmuş, aydınlatma, yönlendirme levhaları tahrip olmuş, en önemlisi tanıtım ve organizasyon eksikliği nedeniyle ziyaretçi sayısı azalmış ve alanın turizm değeri düşmüştür. Bu durum, Kırıkkale'nin doğa turizmi potansiyelinin yeterince değerlendirilememesine neden olmaktadır.

Obaköy'ün rehabilite edilerek turizme yeniden kazandırılması için kamp-karavan alanlarının oluşturulması, tiny house-bungalov tarzı konaklama birimlerinin yapılması, Ankara-Kırıkkale gidiş ve dönüş yollarında yönlendirme, tanıtım ve bilgilendirme tabelalarının yerleştirilmesi, MKE, Belediye, Valilik gibi kurumların tesisleriyle entegrasyonun sağlanması önem arz etmektedir.

Obaköy'ün Kırıkkale ile anayol üzerinden doğrudan erişilebilir bir konuma sahip olmaması, ulaşımında dezavantaj yaratmaktadır. Bu nedenle, anayoldan doğrudan bağlantı sağlayacak bir geçiş güzergâhı oluşturulması, alternatif bir ulaşım hattının planlanması önemlidir. Ayrıca ile ait yöresel ürünlerin (kaynak tuzu, soğan, kavun, üzüm vb.) tanıtım ve satışının yapılabileceği alanların kurulması, Kızılırmak çevresinde yürüyüş, bisiklet ve etkinlik rotalarının geliştirilmesi, yaz sezonu boyunca bir etkinlik takvimi planlanması, mevcut spor ve oyun alanlarının onarılarak güvenli hâle getirilmesi ve geliştirilmesi, ziyaretçilerin vakit geçirebileceği bir rekreasyon merkezi olarak Obaköy'ün yeniden canlandırılmasına katkı sağlayabilir. Doğru bir planlama ve sürdürülebilir işletme modeli ile Obaköy, yeniden Kırıkkale'nin doğa, eğitim ve aile turizm merkezi hâline gelebilir ve çevre illerden de ziyaretçi çekebilir.

22. Abdallık Geleneğini Sürdürülebilir Turizm Unsuru Hâline Getirme

Abdallık geleneği, Orta Anadolu'nun özellikle Kırıkkale, Kırşehir, Yozgat ve Nevşehir çevresinde güçlü bir biçimde varlığını sürdüren bir halk müziği ve ozanlık geleneğidir. Toplumsal hafızayı canlı tutmada büyük önemi olan bu geleneğin en belirgin özellikleri, usta çırak ilişkisi ile gelişmesi, sözlü kültür aktarımı sağlaması, halkın duygularını dile getirmesi ve halk tarihçiliği yapmasıdır.

Kırıkkale'nin Delice, Balışeyh, Keskin gibi ilçelerinde Abdallık kültürü hâlâ yaşatılmaktadır. Bu ilçelerde Abdal köyleri bulunmaktadır ve birçok tanınmış halk ozanı bu köylerden çıkmıştır. Bu ozanlardan en bilineni Hacı Taşan'dır. Kırıkkale'de Hacı Taşan'ın mirasını yaşatmak ve Abdallık geleneğini sürdürmek için Keskin'de Hacı Taşan Kültür Merkezi ve Genç Abdallar Müzik Topluluğu'nun kurulması gibi faaliyetler gerçekleştirilse de bu geleneğin tanıtımında farklı uygulamalara ihtiyaç duyulmaktadır. Kırıkkale'de Abdallık geleneğinin turizme kazandırılması için Kırıkkale Abdallar Festivali düzenlenebilir, bu festivaller özellikle Obaköy gibi doğal alanlarda yapılabilir, şehir merkezinde "Abdal Kültür Evi" kurulabilir, "Abdallık ve Halk Ozanlığı Arşivi" oluşturulabilir, "Orta Anadolu Abdallar Yolu" tarzında bir kültür rotası hazırlanabilir. Ayrıca Abdal kültürünü temsil eden, simgesel ürünler (şaz minyatürleri, yöresel desen işlemleri, türkü sözlerini içeren defterler ve plakalar vb.) hazırlanarak satışa sunulabilir. Böylece hem Kırıkkale'nin kültür mirası korunabilir ve Kırıkkale, kültür turistleri için bir çekim merkezi olur hem de kültürel deneyimler, yerel halk için ekonomik bir değere dönüştürülebilir. Tüm bunların ardından Kırıkkale

Abdallık ve aşıklık geleneği, UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı başvurusunda “müzik ve somut olmayan kültürel miras” temasıyla ön plana çıkarılabilecek, güçlü bir unsur olarak değerlendirilebilir.

23. Delice Doğal Kaynak Tuzunu Kırıkkale'nin Turistik Cazibesi Olarak Değerlendirme

Kırıkkale'nin Delice ilçesinde Kılıçözü Dağı eteklerinden çıkarılan doğal kaynak tuzu, dünyada ender bulunan sıvı kaynak tuzları arasında yer almaktadır. Coğrafi işaretli bir ürün olan Delice kaynak tuzunun, Kırıkkale Üniversitesi tarafından yapılan bir araştırma ile ağır metaller ve mikropplastik içermediği belirlenerek gıda güvenirliliği belgelenmiştir. Ayrıca kaynak tuzu, saflığı korunarak üretildiği, rafine edilmediği ve içerisine hiçbir katkı maddesi eklenmediği için tamamen doğaldır. İçeriğinde bulunan bol mineraller sayesinde insan sağlığına katkı sağlamaktadır. 2017 yılında kurulan tuz işleme tesisi ile elde edilen kaynak tuzu hem yurt içinden hem de yurt dışından (özellikle tanınmış spor kulüplerinden) talep görmektedir. Ancak dünyada nadir bulunan bu kaynak tuzunu sadece bir gıda ürünü olarak değil, markalaşmış bir değer ve tanıtım ürünü olarak sunmak hem bölge ekonomisini güçlendirecek hem de Delice'yi gastronomi ve turizm haritasına taşıyacaktır. Bunun için Delice kaynak tuzu, doğal ve organik yapısını yansıtan “premium” ambalajlarla sunulabilir, hediye setler ve farklı gramaj ve formlarla (sofra tuzu, sıvı tuz, banyo tuzu vb.) ürün çeşitliliğine gidilebilir, ürün tanıtımlarında Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından verilen “Coğrafi İşaret ve Geleneksel Ürün” belgesine vurgu yapılabilir, şefler ve restoranlarla ortak projeler yapılabilir ve şehirdeki konaklama ve yiyecek-içecek işletmelerinde kullanımı desteklenebilir. Ayrıca turizm deneyimi pazarlaması kapsamında kaynak ziyaretleri organize edilebilir, tuz üretim atölyeleri kurulabilir, tuzlu su deneyim havuzu oluşturulabilir ve atıl mağaralarda tuz spa deneyimleri yapılabilir. Gastronomi fuarları ve yerel festivallerde tanıtım stantları açılarak hem satış hem de marka bilinirliği artırılabilir. Böylece Delice kaynak tuzu, bölgenin doğasını ve doğallığını yansıtan bir marka hâline gelebilir.

24. MKE'de Üretilen Silahları Deneyimsel Turizm Unsuruna Dönüştürme

Kırıkkale, Türkiye'nin önemli savunma sanayi merkezlerinden biridir. Özellikle Makine ve Kimya Endüstrisi (MKE) millî savunmanın temel taşlarından ve burada üretilen silah, mühimmat ve savunma teknolojileri ile hem Türkiye'de hem de uluslararası pazarlarda önemli bir üretici konumundadır. Osmanlı İmparatorluğu'na kadar uzanan, köklü bir geçmişe sahip olan MKE, 2019 yılı itibarıyla Türkiye'nin ilk 100 büyük sanayi kuruluşu arasında yer almaktadır. MKE'nin ürünleri savunma amaçlı olsa da Kırıkkale'nin ve MKE'nin tarihini, kullandığı teknolojileri ve üretim süreçlerini ziyaretçilere sunmak, turizm deneyimi anlamında katkı sunabilir. Üretim süreçlerini görmek için güvenli atölye ve simülasyon alanları oluşturulabilir, güvenli replikalar ile montaj-demontaj deneyimleri sağlanabilir, silah müzesine interaktif paneller, animasyonlar kurulabilir. Bunlara ek olarak ziyaretçilere sanal atış ve trap deneyimi sunan simülasyon teknolojilerinin kullanılmasıyla güvenli ve kontrollü bir deneyim oluşturulabilir. Bu düzenlemeler sonucunda Kırıkkale MKE, yalnızca bir savunma sanayi merkezi değil, ziyaretçilere interaktif eğitim, spor ve eğlence odaklı bir deneyim sunan turizm merkezi hâline gelebilir.

25. Üniversite-Şehir İş Birliği ile Kent Turizmini Canlandırma

1992 yılında kurulan Kırıkkale Üniversitesi, 30 binden fazla öğrencisi ile şehrin sosyal, kültürel ve ekonomik yaşamına canlılık kazandırarak turizmin gelişiminde önemli bir potansiyel oluşturur. Ancak Üniversitenin konum itibarıyla merkezden uzak olması ve Kırıkkale-Ankara yolunda olması nedeniyle öğrencilerin büyük kısmı, günlük olarak Ankara'dan geliş-gidiş yapmakta; geri kalanı ise kampüse çok yakın olan Yenışehir'de kalmaktadır. Bu durum, öğrencilerin şehir hayatına yeterince

entegre olamamalarına ve şehrin Üniversiteden yeterince faydalanamamasına sebep olmaktadır. Öğrencilerin şehrin içine karışması, halkla bütünleşebilmesi için birtakım faaliyetlere ihtiyaç duyulmaktadır. Üniversite-şehir merkezi arasında düzenli (akşam saatleri dâhil) ve uygun fiyatlı ulaşım seferleri düzenlenebilir. Belediye-Üniversite iş birliği ile festival ve şenlikler düzenlenebilir ve öğrencilerin bu etkinliklerde aktif görev alması sağlanabilir. Merkezdeki işletmeler, “öğrenci dostu” konseptli uygulamalar geliştirebilir, öğrencilerin şehir tanıtımında yer alması sağlanarak “gönüllü turizm elçileri” projeleri yapılabilir. Merkezde öğrenciler için kütüphane, kültür evi, gençlik merkezleri ile buluşma ve paylaşım noktaları oluşturulabilir, öğrencilerin halkla bütünleşmesini sağlayacak sosyal sorumluluk projeleri, tanıtım gezileri, kültürel etkinlikler (sergi, konser, tiyatro vb.) planlanabilir. Öğrencilerin şehirle bütünleşmesi, şehrin cazip ve canlı görünmesini sağlayarak dinamik bir şehir algısı yaratır. Öğrencilerle etkileşime giren yerel halk, ileriki dönemlerde turistlere karşı da daha misafirperver ve bilinçli davranır. Öğrencilerin şehirdeki deneyimleri ile ilgili yaptıkları sosyal medya paylaşımları, şehir için doğal bir tanıtım ağı oluşturur. Öğrencilerin merkezde zaman geçirmesi, yeme-içme, ulaşım, eğlence gibi sektörleri geliştirir ve hizmet kalitesini artırır.

26. Etkili Bir Turizm Yönetimi Oluşturma ve Tanıtımda Bütünleşik Yaklaşımı Benimseme

2018 yılında hazırlanan Türkiye Turizm Ana Planı'nda, ulusal tanıtım ve pazarlamada markalaşmayı sağlamanın yanı sıra destinasyon özelinde tanıtım ve pazarlama faaliyetlerini yürütecek yapıların oluşturulması amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik olarak ortaya konan ulusal hedeflere uygun biçimde potansiyel ulusal turizm olanaklarını belirleyerek ulusal çapta tanıtım ve pazarlama etkinliklerini yerine getirmek için 2019 yılında Türkiye Turizm ve Geliştirme Ajansı (TGA) faaliyete geçmiştir. 2021 yılı itibarıyla da T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Tanıtım Genel Müdürlüğü ve Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA) eş güdümünde, ulusal ve uluslararası alanda destinasyonların daha etkin tanıtımını destekleyecek İl Tanıtım ve Geliştirme Programı başlatılmış ve bu kapsamda, iller bazında İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulları (İTGK) oluşturulmuştur. Böylece kurulan İTGK'ların ulusal eylem planı çerçevesinde ortaya konan ilkeler ve yaklaşım doğrultusunda, ilin turizm tanıtım ve geliştirme etkinliklerini belirlemesi ve bunları koordine etmesi, bir anlamda il sınırlarını kapsayan Destinasyon Yönetim Örgütü olarak çalışması beklenmektedir.

Destinasyon Yönetim Örgütlerinin (DYÖ) temel fonksiyonu, destinasyonun özellikle tanıtım ve geliştirme politikalarını belirlemek ve bu politikaları yerel paydaşlarla koordine ederek yürütmektir. Valiliklerin ve özellikle Valilik altında İl Kültür ve Turizm Müdürlüklerinin öncülüğünde oluşturulan İTGK'ların, DYÖ'lerin uluslararası yapılanmasına uygun şekilde, geniş bir paydaş katılımıyla yönetilmesi gerekmektedir. Bu paydaşlar; destinasyondaki yerel yönetimler, turizm işletmeleri (seyahat acenteleri, konaklama, gastronomi ve rekreasyon işletmeleri vb.) ticari birlikler, meslek odaları, Bölgesel Kalkınma Ajansı ve uluslararası projelerde rol alabilecek sivil toplum örgütleri, kongre ve bilimsel etkinliklerde rol alan üniversiteler, spor kulüpleri vb. gibi ilde farklı faaliyet alanlarında etkinlikler yürüten yapılar olabilmektedir.

Kırıkkale İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulu, tanıtımda DYÖ sorumluluğu ile hareket ederek Türkiye Turizm Ana Planı'na uygun ve TGA tarafından ulusal hedeflere uyumlu biçimde ortaya konan *Kırıkkale Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası*'ndaki başlıkları yerine getirme ve ilin etkili tanıtımını yapma görevini üstlenmektedir. İl bazında birçok kurum ve kuruluş, bir taraftan bağımsız biçimde kendi tanıtımlarını yaparken diğer taraftan da ilin tanıtımına da önemli destek verebilmektedir. Bu noktada bir destinasyonun tanıtımında rol alan ulusal ve özellikle uluslararası ilişkilerde güçlü ağlara sahip paydaşların eş güdüm içinde hareket edebilmeleri önem arz etmektedir. Bu kapsamda Kurul; il tanıtımında rol alabilecek, ilde ticaret, eğitim, çevre, bilim, spor, sağlık, kültür

ve sanat gibi farklı alanlarda etkinlik yürüten sivil toplum örgütlerinin, yerel yönetimin, akademinin, turizm işletmelerinin, il idari birimlerinin ve spor kulüpleri gibi kendi faaliyet alanında ulusal ve uluslararası temasları olan ve tanıtımda rol alabilen paydaşların tanıtım çabalarını bütünleşik bir plan dâhilinde ele almalıdır. Kurul, her bir paydaşın il tanıtımında etkili rol alabileceği alanları belirlemeli, etki alanları içinde sorumluluklarını paylaşmalı ve bu sayede her bir paydaşın tanıtımdaki rollerinin belirlenen ortak hedef doğrultusunda şekillenmesini sağlayarak bütüncül bir politika benimsemelidir.

DYÖ sorumluluğunda hareket eden Kurul, ildeki turizm potansiyelini ve mevcut kaynakları düşünerek ortaya koyduğu markalaşma hedefi yolunda, destinasyonun tanıtım sloganı, imajı ve marka konumu hedefini farklı paydaşların eş güdümlü çabaları ile ortak hedefe yöneltmeli ve bu sayede daha hızlı ve etkili sonuç almayı sağlamalıdır.

İsmet İnönü Bulvarı No: 32
06100 Emek, Ankara

Esentepe Mahallesi Büyükdere Cad.
No: 127 Astoria AVM B Blok Kat: 4
34394 Şişli, İstanbul